

„Dąż do sprawiedliwości”

(Pwt 16,20)

**Materiały na
TYDZIEŃ MODLITW
O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN
18-25 stycznia
i cały rok 2019**

Warszawa 2018

© Copyright by
Rada ds. Ekumenizmu
Konferencji Episkopatu Polski

i

Polska Rada Ekumeniczna

Teksty Pisma Świętego:

Biblia Ekumeniczna

*to jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu z księgami deuterokanonicznymi.
Przekład z języków oryginalnych, Towarzystwo Biblijne, wyd. I, Warszawa 2017.*

ISSN 0208-9424

Redakcja:

*Andrzej Gontarek
Sławomir Pawłowski
Edward Puślecki
Doroteusz Sawicki
Kalina Wojciechowska*

Tłumaczenie:

Agnieszka Burakowska

Przygotowanie do druku:

Sławomir Pawłowski

WPROWADZENIE

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego

Sposób wykorzystania materiałów

Tydzień i rok

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan trwa od 18 do 25 stycznia. Termin ten został zaproponowany przez pioniera ruchu ekumenicznego, Paula Wattsona z USA, w 1908 r., aby obejmował czas między dniem wspominającym św. Piotra, a dniem upamiętniającym nawrócenie św. Pawła. Na półkuli południowej, gdzie w styczniu zwykle trwają wakacje, Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan jest zazwyczaj obchodzony w innym terminie, np. w okresie obejmującym święto Pięćdziesiątnicy (propozycja ruchu „Wiara i Ustrój” z 1926 r.), co również zyskuje rangę symbolu.

Usilnie zachęca się Kościoły, by korzystały z tych materiałów przez cały rok, np. podczas comiesięcznych spotkań czy nabożeństw ekumenicznych, godzin biblijnych, w pracy duszpasterskiej wśród młodzieży, studentów, dorosłych. Podane w broszurze refleksje mogą posłużyć np. za wstęp do dyskusji, którą z kolei można zakończyć zaproponowanymi modlitwami.

Zachęca się wiernych do kontynuowania ekumenicznej modlitwy i wzajemnych odwiedzin w ciągu całego roku.

Nabożeństwa codzienne i nabożeństwo centralne

W ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan niektóre Kościoły, diecezje czy miasta organizują jedno nabożeństwo, inne spotykają się każdego dnia Tygodnia (właściwie oktawy). Jeszcze inne spośród tych ośmiu nabożeństw wybierają jedno, któremu nadają charakter obchodów centralnych, najczęściej w niedzielę. Należy tu podkreślić, że przypadająca w Tygodniu Modlitw niedziela ma szczególne znaczenie duszpasterskie.

Niniejsza broszura uwzględnia każdą z tych możliwości, czemu służy propozycja nabożeństwa słowa Bożego oraz bogaty zestaw modlitw na każdy dzień, łącznie z czytaniem biblijnymi i komentarzami.

Międzywyznaniowo i konfesyjnie

Materiały Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan można wykorzystać zarówno podczas nabożeństw międzywyznaniowych jak i w ramach nabożeństw tylko jednej konfesji, włączając proponowane modlitwy – na ile to możliwe – do własnych porządków liturgicznych.

Na nabożeństwach centralnych w diecezjach Kościoła rzymskokatolickiego, na które zapraszani są duchowni i świeccy z bratnich Kościołów chrześcijańskich, zalecane jest organizowanie nabożeństwa słowa Bożego. Jeżeli jednak raczej duszpasterskie podpowiadają, że ze względu na większy udział wiernych wskazane jest umieszczenie modlitw o jedność chrześcijan w ramach Mszy św., skorzystać należy z Mszału Rzymskiego, wzbogacając celebrację o podane w broszurze teksty (czytania biblijne, modlitwy).

Zwyczajem przyjętym w Polsce na nabożeństwach ekumenicznych stosowana jest międzywyznaniowa wymiana kaznodziei.

Wspólnotowo i indywidualnie

Choć wspólnotowa modlitwa o jedność chrześcijan ma charakter uprzywilejowany, to jednak chrześcijanin powinien także modlić się do Ojca, „który widzi w ukryciu” (por. Mt 6,6). Materiały mogą służyć także tym, którzy chcieliby oddać się osobistej modlitwie w intencji jedności chrześcijan. Warto mieć przy tym świadomość, że wszyscy modlący

się o większą widzialną jedność Kościoła tworzą wspólnotę, nawet gdy modlą się indywidualnie.

Przygotowanie materiałów

Materiały na tegoroczny Tydzień Modlitw zostały przygotowane przez chrześcijan z Indonezji.

Teksty przygotowane przez nich zostały ostatecznie opracowane i zatwierdzone przez członków Międzynarodowego Komitetu mianowanego przez Komisję Wiara i Ustrój Światowej Rady Kościołów i Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan.

Po raz dwudziesty drugi polską wersję materiałów przygotował ekumeniczny zespół redakcyjny, powołany przez Komisję ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski. Komisji współprzewodniczą: bp Jerzy Samiec (Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP) i bp Krzysztof Nitkiewicz (Kościół rzymskokatolicki). Do zespołu redakcyjnego należą obecnie:

Bp dr Edward Puślecki	Honorowy Zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP, Warszawa
Dr hab. Kalina Wojciechowska	Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Warszawa
Ks. dr Doroteusz Sawicki	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Warszawa
Ks. inf. Andrzej Gontarek	Kościół Polskokatolicki w RP, Lublin
Ks. dr hab. Sławomir Pawłowski SAC	Kościół Rzymskokatolicki, Lublin

2. Tekst biblijny

(Pwt 16, 19-20)

Nie będziesz nagiął prawa, nie będziesz stronniczy i nie będziesz brał łapówki, gdyż łapówka zaślepia oczy mądrych i wykrzywia słowa sprawiedliwych. Usilnie **dąż do sprawiedliwości**, abys zachował życie i posiadał ziemię, którą PAN, twój Bóg, daje tobie.

3. Wprowadzenie w tematykę roku 2019

Dąż do sprawiedliwości

(Pwt 16,20)

Materiały na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2019 zostały przygotowane przez chrześcijan z Indonezji. Indonezja liczy 256 mln ludności, z czego – jak się szacuje – 86% to wyznawcy islamu. Około 10% stanowią chrześcijanie należący do różnych tradycji. Indonezja jest największym krajem w Azji Południowo-Wschodniej. Tworzy ją ponad 17 tys. wysp, 1340 różnych grup etnicznych i ponad 740 lokalnych języków, a jednak jest zjednoczona w swym pluralizmie dzięki jednemu urzędowemu językowi indonezyjskiemu, *bahasa indonesia*, i pięciu zasadom zwanym *Pancasila*¹, przyjmującym za motto *Bhineka Tunggal Ika* (*Jedność w różnorodności*). W swym etnicznym, językowym i religijnym pluralizmie Indonezyjczycy żyją zgodnie z zasadą *gotong royong*, czyli solidarności i współpracy. Oznacza to podejmowanie wspólnych dzia-

---

¹ Pięć zasad stanowiących *Pancasila*: 1. Wiara w jednego Boga; 2. Sprawiedliwa i cywilizowana ludzkość; 3. Jedność Indonezji; 4. Demokracja kierowana wewnętrzną mądrością, w jednomysłności rodzącej się z rozważenia jej reprezentantów; 5. Sprawiedliwość społeczna dla wszystkich ludów Indonezji.

łań na różnych płaszczyznach życia oraz traktowanie wszystkich Indonezyjczyków jak braci i siostry.

Ta krucha harmonia jest obecnie zagrożona. Wzrost gospodarczy w Indonezji w ostatnich dekadach został osiągnięty w głównej mierze dzięki dążeniu do konkurencyjności, a tym samym do zdobywania coraz większych zysków. Stoi to w jaskrawej sprzeczności z ideą współpracy *gotong royong*. Rozprzestrzeniająca się korupcja dotyka polityki i biznesu, często skutkuje też niszczeniem środowiska. W szczególności narusza sprawiedliwość i stosowanie prawa. Ci, którzy mieli krzyczeć sprawiedliwość i chronić słabszych, nader często postępują odwrotnie. Pogłębia się przepaść między bogatymi a biednymi; kraj obfitujący w rozmaite zasoby musi mierzyć się ze zjawiskiem wielkiego ubóstwa, bowiem, jak głosi tradycyjne indonezyjskie powiedzenie: „W stodole pełnej ryżu mysz umiera z głodu”. Bogacenie się jednych i ubóstwo innych rodzi napięcia. Narastają i pogłębiają się wzajemne antagonizmy między różnymi wspólnotami.

W takim środowisku społeczności chrześcijańskie stają się na nowo świadome swej jedności i łączą się w powszechnej trosce o sprawiedliwość. Chrześcijanie czują się zobowiązani do przyjrzenia się, w jaki sposób sami stali się współwinni różnych form niesprawiedliwości. Tylko wtedy, gdy weźmiemy sobie do serca modlitwę Jezusa, „abyśmy stanowili jedno”, możemy świadczyć o żywej jedności w różnorodności. Dzięki jedności w Chrystusie będziemy mogli zwalczyć niesprawiedliwość i odpowiedzieć na potrzeby jej ofiar.

Poruszeni tymi problemami indonezyjscy chrześcijanie uznali, że słowa z Księgi Powtórzonego Prawa: „Dąż do sprawiedliwości...” (Pwt 16,20) są najbardziej adekwatne do opisu ich sytuacji i potrzeb. Nim lud Boży wszedł do ziemi obiecanej, odnowił Przymierze, które Bóg z nim zawarł. Tytułowa fraza podsumowuje rozdział, którego wiodącym tematem są święta, jakie lud ma obchodzić. Po opisie każdego z nich lud otrzymuje polecenie: „W to święto będziesz się radował ty, syn twój i córka, sługa twój i niewolnica, a także lewita, obcy, sierota i wdowa, którzy żyją w twoich murach (Pwt 16, 14, zob. też 16, 11). Pod koniec tego długiego rozdziału pojawiają się dwa wersety o wyznaczaniu sędziów. W kontek-

ście indonezyjskim istnieje żywy związek między świętami, w których powinni uczestniczyć wszyscy, i sprawiedliwością. Indonezyjscy chrześcijanie pragną odzyskać tego ducha wspólnych świąt, który niegdyś im towarzyszył. Jako lud Przymierza ustanowiony w Jezusie wiemy, że radość uczestnictwa w niebiańskiej uczcie będzie dana tym, którzy łakną i pragną sprawiedliwości oraz są dla niej prześladowani, „albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5, 6.10).

Żałujemy za wyrządzaną niesprawiedliwość tworzącą podziały, ale jako chrześcijanie wierzymy również w moc Chrystusowego przebaczenia i uzdrowienia. Dlatego jednoczymy się pod krzyżem Chrystusa, prosząc zarówno o Jego łaskę, by położyć kres niesprawiedliwości, jak i o miłosierdzie dla tych, których grzeszne postępowanie przyczyniło się do utrwalenia przemocy i powstania nowych napięć i rozłamów.

Aby pogłębić nasze refleksje nad jednością i sprawiedliwością, temat na każdy dzień Tygodnia Modlitw nawiązuje do problemów wynikających z niesprawiedliwości.

Dzień 1: Niech prawo rozlewa się jak woda,
a sprawiedliwość jak niewysychający potok (Am 5,24).

Dzień 2: Niech wasze „tak” znaczy „tak”, a „nie” znaczy „nie” (Mt 5,37).

Dzień 3: Pan jest łaskawy i miłosierny (Ps 145,8).

Dzień 4: Bądźcie zadowoleni z tego, co posiadacie (Hbr 13,5).

Dzień 5: Zwiastować ubogim Dobrą Nowinę (Łk, 4,18).

Dzień 6: Imię Jego: Pan Zastępów (Jr 10,16).

Dzień 7: O kobieto, wielka jest twoja wiara (Mt 15,28).

Dzień 8: Pan jest moim światłem i moim zbawieniem (Ps 27,1).

Materiały na tegoroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijańską przygotowała komisja reprezentująca różne wspólnoty chrześcijańskie w Indonezji. Patronat nad tą ekumeniczną grupą objęła Wspólnota Kościołów w Indonezji (Persekutuan Gereja-gereja di Indonesia, PGI) pod przewodnictwem ks. dr Henriette T. Hutabarat Lebang oraz Indonezyjska Katolicka Konferencja Biskupów (Konferensi Waligereja Indonesia, KWI) pod przewodnictwem kard. Ignatiusa Suharyo. Wstępnie opracowane materiały zostały przedstawione międzynarodowemu zespołowi pod wspólnym patronatem Komisji Wiary i Ustroju Światowej Rady Kościołów (ŚRK) i Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijań. Podczas spotkania w Dżakarcie we wrześniu 2017 r. tekst został poprawiony i sfinalizowany. Jesteśmy wdzięczni szczególnie kierownictwu PGI oraz KWI i wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tych tekstów.

4. Ekumeniczna sytuacja w Indonezji

Indonezja jest państwem wyspiarskim, położonym na 17 508 wyspach. Jedynie ok. 6 tys. z nich jest zamieszkałych. Wyspy Indonezji rozciągają się na długości ponad 5 tys. km wzdłuż równika i na szerokości 1750 km z południa na północ. Społeczeństwo Indonezji, bardzo zróżnicowane, stało się domem dla ludzi różnych plemion, kultur i religii, posługujących się wieloma językami. Spośród 265 mln mieszkańców zaledwie 10% stanowią chrześcijanie (w tym: 3% katolicy i 7% protestanci), większość (ok. 87%) to muzułmanie.

Chrześcijaństwo dotarło do Indonezji – na północną Sumatrę, już w VII w. za pośrednictwem nestorian, których misja jednak nie przetrwała. Później, na początku XVI w., Ewangelia była zwiastowana przez katolickich misjonarzy, którzy przybyli w ślad za portugalskimi kupcami. Pierwszy chrzest odbył się w Mamuya, Halhamera w 1534 r. Wśród

misjonarzy był również jezuita, św. Franciszek Ksawery, który pracował na wyspach Maluku w latach 1546-1547.

W 1605 r. przybyli holenderscy kupcy, działający pod flagą Kampanii Wschodnioindyjskiej (KW)² i wyparli Portugalczyków z Indonezji. Wprowadzili kalwinizm, który zdominował chrześcijańskie świadectwo w Indonezji. Kościół reformowany stał się Kościołem państwowym i jako taki uzyskał specjalne przywileje.

Późniejsi misjonarze, którzy przybywali do Indonezji przeważnie z Holandii i Niemiec, ograniczyli się do pracy z konkretnymi plemionami. W rezultacie podziały wyznaniowe przebiegały zgodnie z granicami etnicznymi. Większość wspólnot chrześcijańskich używała w swych nabożeństwach miejscowego języka. Stopniowo jednak przyjmowano indonezyjski język narodowy – *bahasa indonesia*, co pozwalało na większą integrację społeczeństwa i zacieśnianie współpracy między chrześcijanami.

Jeszcze przed II wojną światową chrześcijanom marzyła się idea powołania rady Kościołów, której zadaniem miała być koordynacja pracy rozmaitych organizacji misyjnych działających na terenie kraju. Jednak dopiero 25 maja 1950 r. stało się to możliwe. Powołana została Rada Kościołów w Indonezji (RKI)³. W jej skład weszli przede wszystkim przedstawiciele Kościołów poreformacyjnych. Na dziesiątym Zgromadzeniu Ogólnym w Ambon, w 1980 r., RKI zmieniła nazwę na Wspólnota Kościołów w Indonezji (WKI)⁴. W czasie tego zgromadzenia przyjęto także pięć dokumentów na temat jedności Kościoła: 1. Wspólne powołanie Kościołów w Indonezji, 2. Wspólne rozumienie wiary chrześcijańskiej, 3. Wzajemne uznanie i akceptacja między Kościołami w Indonezji, 4. Prawo Wewnętrzne oraz dokument 5. Ku samodzielności w teologii, zasobach i finansach Kościołów w Indonezji. Dokumenty te odzwierciedlają teologiczno-eklezjologiczne rozumienie członkowskich Kościołów w świetle wspólnych wysiłków na rzecz jedności Kościoła, a przejawiających się w konkretnych programach odnowy, rozwoju i zjednocze-

---

² Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC).

³ Dewan Gereja-gereja di Indonesia (DGI).

⁴ Persekutuan Gereja-gereja di Indonesia (PGI).

nia Kościołów. Są one rewidowane na każdym kolejnym Zgromadzeniu Ogólnym WKI, odbywającym się co pięć lat. Trzynaste Zgromadzenie Ogólne WKI (2000 r.) uznało owe pięć dokumentów za jeden i nazwało go: Dokument Jedności Kościoła (DJK)⁵. Czytamy w nim: „W solidarności ze wszystkimi dziećmi narodu wspólnie wdrażamy wartości Pancasila, żeby pokonać ubóstwo, niesprawiedliwość, fundamentalizm, i zniszczenie środowiska”. Rozwiązywanie tych kwestii przyświecało pracom WKI i jej członkom szczególnie w latach 2014-2019. Kościoły WKI podzielają przekonanie, że chciwość jest podstawową przyczyną tych czterech różnych, ale powiązanych ze sobą wyżej wspomnianych problemów. Dlatego też WKI propaguje tzw. *spiritualitas keugaharian*, czyli „duchowość umiaru”.

Obecnie do WKI przynależy 89 Kościołów członkowskich różnych tradycji. Aktywnie działają również regionalne WKI.

Założenia współpracy przyjęte w Kościołach poreformacyjnych przekładają się na konkretne współdziałania z Indonezyjską Konferencją Biskupów (IKB) oraz Indonezyjskim Forum Chrześcijańskiej (IFC).

Mimo pierwszych sukcesów misyjnych w XVI w. katolicyzm, w czasie holenderskiego panowania, został zakazany aż do 1807 r. Przetrwał jedynie na ograniczonych obszarach do połowy XIX w. W XX w., dzięki nowym wysiłkom misyjnym, powstały szkoły, seminaria i wspólnoty modlitewne. Pierwsi rodowici księża indonezyjscy zostali wyświęceni w latach dwudziestych XX w., a jeden z nich, ks. Albert Soegijapranata SJ, został w 1940 r. pierwszym rodzimym biskupem. Stał się swego rodzaju bohaterem narodowym, ponieważ wspierał niepodległość Indonezji.

Od wielu lat WKI oraz IKB ściśle ze sobą współpracują, szczególnie w kluczowych dla kraju kwestiach. Corocznie, począwszy od 1980 r., publikują bożonarodzeniowe przesłanie, odnoszące się przeważnie do problemów krajowych. Jest ono odczytywane zarówno w kościołach katolickich, jak i protestanckich. Jednym z problemów, którym zajmują się obie instytucje, jest propagowanie i wdrażanie wolności religijnej dla

---

⁵ Dokumen Keesaan Gereja (DKG).

wszystkich obywateli, co gwarantuje Konstytucja Republiki Indonezji. Kiedy potrzeba, obie organizacje wydają publiczne oświadczenia dotyczące pojawiających się problemów społecznych, zagrażających sprawiedliwości i pokojowi we wspólnocie oraz dobrobytowi narodu.

Kościoły Indonezji zdają sobie sprawę z wagi budowania i umacniania relacji z ludźmi różnych wyznań i religii. WKI oraz IKB są głęboko zaangażowane w międzyreligijny dialog i współpracę. Obie instytucje aktywnie uczestniczą we współdziałaniu różnych konfesyjnych organizacji w Indonezji. Obejmują one pięć oficjalnych religii: islam, chrześcijaństwo (protestantyzm i katolicyzm), buddyzm, hinduizm i konfucjanizm. Do współpracy zapraszają również miejscowych wiernych innych religii i wyznań, np. prawosławnych.

Chrześcijaństwo w Indonezji współpracują również w ramach działań Globalnego Forum Chrześcijan. Jego drugie światowe zgromadzenie odbyło się w Indonezji (Manado) w 2012 r. Podczas tego spotkania chrześcijańscy liderzy zainicjowali Indonezyjskie Forum Chrześcijan (IFC). Od tamtego czasu członkowie IFC współpracują ze Wspólnotą Kościołów w Indonezji oraz Indonezyjską Konferencją Biskupów, a także z aliansami różnych chrześcijańskich denominacji. Początkowo celem spotkań było jedynie budowanie braterstwa, ale z czasem dyskusje pogłębiły się i skupiły wokół miejsca i znaczenia chrześcijan w pluralistycznym i gwałtownie zmieniającym się społeczeństwie Indonezji.

IFC organizowało zgromadzenia modlitewne, skupiające się na kwestiach trudnych dla całego narodu. Upamiętniono 500. rocznicę reformacji, omówiono wspólny dokument Światowej Rady Kościołów, Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan i Światowego Aliansu Ewangelicznego pt. *Świadectwo chrześcijańskie w multireligijnym świecie: zalecenia postępowania*. Członkowie IFC uznali ten ekumeniczny dokument za cenny przewodnik dla indonezyjskich Kościołów, które składają świadectwo chrześcijańskiej wiary w pluralistycznym społeczeństwie.

Chrześcijaństwo w Indonezji jest podzielone, ale otwarte na odpowiedzialną współpracę na rzecz lepszego, bardziej sprawiedliwego świata.

Część II

NABOŻEŃSTWO EKUMENICZNE

1. WPROWADZENIE DO NABOŻEŃSTWA

Nabożeństwo podkreśla konieczność przejścia od rozprawiania o jedności, sprawiedliwości i miłosierdziu do działania i konkretnego zaangażowania w dzieła jedności, sprawiedliwości i miłosierdzia w naszym życiu osobistym i w życiu naszych wspólnot.

W trakcie przygotowań do nabożeństwa należy zwrócić szczególną uwagę na dwa istotne elementy.

Pierwszy dotyczy wyboru czytających **Modlitwę skruchy**. Ważne jest, by pierwszy lektor (L1) był duchownym albo przewodniczącym zboru; dwaj pozostali mogą być osobami świeckimi.

Drugi to **Zobowiązanie do jedności, przez sprawiedliwość i miłosierdzie**. W czasie nabożeństwa uczestnicy zostaną wezwani do zastanowienia się, jak mogliby zaangażować się w konkretne dzieło sprawiedliwości, miłosierdzia lub pojednania. Będą też poproszeni o napisanie – na rozdanych przy wejściu do kościoła kartach – jakie jest ich konkretne, indywidualne zobowiązanie. Karty zostaną zebrane i złożone u stóp krzyża lub ołtarza, a po nabożeństwie rozdane uczestnikom wychodzącym z kościoła, by każdy mógł modlić się za zobowiązanie innej osoby. Organizatorzy nabożeństwa mogą też wcześniej przygotować karty z opisami zobowiązań bazującymi na materiałach tegorocznego Tygodnia i uwzględniającymi lokalne konteksty. Uczestnicy pobiorą te karty z koszyków przy wyjściu z kościoła. Jeśli wybrany zostanie wariant

z kartami przygotowanymi przez organizatorów, to pominąć należy rozdanie pustych kart wchodzącym do kościoła.

2. PORZĄDEK NABOŻEŃSTWA

Dąż do sprawiedliwości

(Pwt 16,20)

P – Prowadzący

W – Wszyscy

L – Lektor

WEZWANIE DO MODLITWY

P – Módlmy się do Trójjedynego Boga.

Boże, nasz Ojcze, koronujesz stworzenie sprawiedliwością i miłosierdziem.

W – Przychodzimy, aby Cię wielbić.

P – Jezu Chryste, Twój krzyż przynosi nowe życie i sprawiedliwość.

W – Przychodzimy, aby Cię wielbić.

P – Duchu Święty, pobudzasz nasze serca, byśmy postępowali sprawiedliwie.

W – Przychodzimy, aby Cię wielbić.

P – Łaska Pana Jezusa Chrystusa, miłość Boga i dar jedności w Duchu Świętym niech będą z wami wszystkimi.

W – I z duchem twoim.

PIEŚŃ NA WEJŚCIE

SŁOWO WSTĘPNE

P – Jako chrześcijanie z wielu wspólnot gromadzimy się tutaj, by modlić się o jedność. W tym roku tematem Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, wybranym przez Kościoły w Indonezji, jest dążenie do sprawiedliwości. Temat ten jest istotny ze względu na powtarzające się sytuacje, które przynoszą podziały, konflikty, umacniają bezprawie, zwiększają niesprawiedliwość. Naszym powołaniem, jako członków Ciała Chrystusa, jest dążyć do jedności i sprawiedliwości, i je urzeczywistniać.

PIEŚŃ UWIELBIENIA

MODLITWA SKRUCHY

P – Umiłowane Siostry i Bracia, wyznajmy przed Panem, że zgrzeszyliśmy i prosimy o przebaczenie, by nasza modlitwa była miła Bogu.

L1 – *(czyta duchowny lub przewodniczący zboru)*

Współczujący Boże,

Wybrałeś nas, żebyśmy paśli Twoje stado. Jezus, Twój Syn, uczył nas postępować sprawiedliwie. Jesteśmy świadomi, że w naszej posłudze czasami postępowaliśmy niesprawiedliwie wobec tych, których nam powierzyłeś, i zaniedbywaliśmy nasze powołanie. Sprawiało to, że niektórzy odwrócili się od Ciebie i Kościoła.

Panie, zmiłuj się nad nami.

W – Panie, zmiłuj się nad nami. (Ta odpowiedź może być śpiewana)

L2 – *(czyta osoba świecka)*

Miłujący Boże,

Zgromadziłeś nas jako członków swej owczarni. Jezus, Twój Syn, uczył nas miłować się wzajemnie na znak bycia Jego uczniami. Wyznajemy, że nie zawsze wypełnialiśmy Jego przykazanie miłości:

uważaliśmy ludzi z innych Kościołów za rywali; okazywaliśmy sobie wrogość i zwlekaliśmy z przebaczeniem; ignorowaliśmy potrzeby sióstr i braci; wykluczaliśmy tych, którzy nie podzielają naszego punktu widzenia. W ten sposób swoją postawą wzmocniliśmy dzielące nas mury.

Panie, zmiłuj się nad nami.

W – Panie, zmiłuj się nad nami.

L3 – *(czyta inna osoba)*

Łaskawy Boże,

Poleciłeś nam, abyśmy uczynili nasz wspólny dom miejscem sprawiedliwości dla wszystkich. W swej szczodrej miłości zsyłasz deszcz na sprawiedliwych i niesprawiedliwych i w Jezusie uczysz nas kochać bez dyskryminacji. Wyznajemy, że nie przestrzegaliśmy tego nauczania: nie szanowaliśmy naszych bliźnich; szerzyliśmy fałsz w mediach społecznościowych; przyczynialiśmy się do zakłócania społecznej harmonii. Przez nasze postępowanie świat może stać się jałową ziemią, która przestanie rodzić Twoją sprawiedliwość dla całego stworzenia.

Panie, zmiłuj się nad nami.

W – Panie, zmiłuj się nad nami.

P – Niech zmiłuje się nad nami Bóg wszechmogący, przebaczy nam grzechy i doprowadzi nas do życia wiecznego.

W – Amen.

.

PIEŚŃ/ MUZYKA MEDYTACYJNA

CZYTANIE SŁOWA BOŻEGO

CZYTANIE I: Pwt 16,19-20

Dąż do sprawiedliwości

Czytanie z Księgi Powtórzonego Prawa

Nie będziesz nagiął prawa, nie będziesz stronniczy i nie będziesz brał łapówki, gdyż łapówka zaślepia oczy mądrych i wykrzywia słowa sprawiedliwych. Usilnie dąż do sprawiedliwości, abys zachował życie i posiadał ziemię, którą PAN, twój Bóg, daje tobie.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 82,1-7

Los niegodziwych sędziów

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Bóg występuje w zgromadzeniu Bożym,
sprawuje sąd pośród bogów.

Jak długo jeszcze będziecie sądzić niesprawiedliwie
i trzymać stronę bezbożnych?

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Ujmijcie się za słabym i sierotą,
oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi!

Ratujcie słabego i nędzarza,

wyrwijcie ich z ręki bezbożnych!

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Oni jednak nie rozumieją,

[niczego] nie pojmują,

błąkają się w ciemności;

ziemia zadrżała w posadach.

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Powiedziałem: Wy jesteście bogami,

synami Najwyższego, wy wszyscy,

lecz pomrzecie jak ludzie,

upadniecie jak każdy książę.

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

CZYTANIE II: Rz 12,1-3; 9-13

Dajcie się przemienić

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Zachęcam więc was, bracia, przez wzgląd na miłosierdzie Boga, abyście złożyli wasze ciała na ofiarę żywą, świętą, podobającą się Bogu, związaną z waszą mądrą służbą. Nie dostosowujcie się do tego świata, ale dajcie się przemienić przez odnowienie myśli, abyście potrafili rozpoznać, co jest wolą Boga, co jest dobre, co Mu się podoba i co jest doskonałe.

Mówię bowiem do każdego z was mocą danej mi łaski, abyście nie myśleli o sobie więcej niż należy, ale myśleli w granicach rozsądku, stosownie do wiary otrzymanej od Boga. (...)

Miłość niech będzie nieobłudna. Nienawidźcie zła, uchwycie się tego, co dobre. Miłujcie się wzajemnie miłością braterską, jedni drugich wyprzedzajcie w okazywaniu szacunku, nie bądźcie ospali w gorliwości, bądźcie płomiennego ducha, służcie Panu. Radujcie się nadzieją, w ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie wytrwali, pomagajcie świętym w ich potrzebach, okazujcie gościnność.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Duch Pana nade mną.

Namaścił mnie, abym zwiastował ubogim Dobrą Nowinę.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Łk 4,14-21

Namaścił mnie, abym zwiastował ubogim Dobrą Nowinę

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

Jezus wrócił w mocy Ducha do Galilei, a wieść o Nim rozeszła się po całej okolicy. I nauczał w ich synagogach, sławiony przez wszystkich.

Przyszedł też do Nazaretu, gdzie się wychował. Zgodnie ze swym zwyczajem wszedł w dzień szabatu do synagogi i powstał, aby czytać. Podano Mu zwój proroka Izajasza. Gdy go rozwinął, znalazł miejsce, gdzie było napisane:

*Duch Pana nade mną,
dlatego namaścił mnie,
abym zwiastował ubogim
Dobłą Nowinę.
Posłał mnie, abym głosił
więźniom uwolnienie
i niewidomym przejrzenie,
abym uciśnionych
wypuścił na wolność
i ogłosił rok miłosierdzia Pana.*

Następnie zwinął zwój, podał go słudze i usiadł, a wszyscy w synagodze utkwili w Nim wzrok. Wtedy zaczął do nich mówić: Dzisiaj wypełniło się proroctwo Pisma, które usłyszeliście.

Oto słowo Pańskie

HOMILIA

ZOBOWIĄZANIE DO JEDNOŚCI PRZEZ SPRAWIEDLIWOŚĆ I MIŁOSIĘRDZIE

- P** – Jezus Chrystus modlił się o jedność swoich uczniów.
Darem Jego życia jest sprawiedliwość dla świata.
- L** – Ponieważ jesteśmy członkami Ciała Chrystusa, zostaliśmy powołani,
by wspólnie kroczyć Jego ścieżką. Usłyszmy Jego wezwanie.
- W** – Duchu Święty, zjednocz nas w działaniu.

- L** – Ponieważ jesteśmy członkami Ciała Chrystusa, zostaliśmy powołani, by nasze życie było wolne od umiłowania pieniądza i byśmy byli zadowoleni z tego, co posiadamy. Przerwijmy błędne koło chciwości i żyjmy w prostocie.
- W** – Duchu Święty, zjednocz nas w działaniu.
- L** – Ponieważ jesteśmy członkami ciała Chrystusa, zostaliśmy powołani, by głosić wolność jeńcom i ofiarom wszelkich form przemocy. Pomóżmy im żyć w godności.
- W** – Duchu Święty, zjednocz nas w działaniu.
- L** – Ponieważ jesteśmy członkami ciała Chrystusa, zostaliśmy powołani, by wszystkim okazywać gościnność. Prześcigajmy się nawzajem w szacunku wobec przybywających do nas.
- W** – Duchu Święty, zjednocz nas w działaniu.
- L** – Ponieważ jesteśmy członkami Ciała Chrystusa, zostaliśmy powołani, by głosić Dobrą Nowinę całemu stworzeniu. Chrońmy życie i piękno Bożego stworzenia.
- W** – Duchu Święty, zjednocz nas w działaniu.
- P** – Aby nasze indywidualne zobowiązania do współdziałania na rzecz sprawiedliwości były konkretne, proszę, by każdy napisał swoje zobowiązanie na pobranej przy wejściu karcie. Karty zostaną zebrane i złożone u stóp krzyża.

(W czasie pisania zobowiązań przez zgromadzonych może być śpiewana pieśń o jedności i/lub sprawiedliwości.)

- P** – „Czego żąda Pan od ciebie, jeśli nie pełnienia sprawiedliwości, umiłowania zyczliwości i pokornego obcowania z Bogiem twoim?” (Mi 6,8) Zobowiązujemy się pełnić dzieła sprawiedliwości.

(W tym momencie asystenci zbierają karty i składają je u stóp krzyża lub ołtarza. Jeśli organizatorzy sami wcześniej przygotowują karty z przykładowymi zobowiązaniami, prośba o napisanie zobowiązań oraz zbieranie kart są pomijane.)

P – Łaskawy Boże, ukazałeś nam swe współczucie i troskę o wszelkie stworzenie. Twoja miłość inspiruje nas, by ofiarować te zobowiązania do sprawiedliwego życia przez umiłowanie innych całym sercem, bez względu na ich kulturowe, etniczne i religijne pochodzenie. Przyjmij teraz nasze ofiary i przemień je w działanie na rzecz jedności Twojego Kościoła. Prosimy o to przez Twojego Syna, Jezusa Chrystusa, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego.

W – Amen.

PRZEKAZANIE ZNAKU POKOJU

(Prowadzący zaprasza zgromadzonych do przekazania sobie znaku pokoju, byśmy razem mogli wyznać naszą wiarę.)

CREDO

MODLITWA PAŃSKA

P – Wznieśmy do Pana wspólną modlitwę za Kościół i potrzeby całej ludzkości.

L – Z lądów i mórz
wysławiamy Cię, Boże, Stwórco życia.
Na górach i dolinach,
uwielbiamy Cię, Boże, Zbawicielu świata.
Językami wszystkich narodów
dziękujemy Ci, Boże, nasz Pocieszycielu.

Przychodzimy do Ciebie, niosąc nasze troski i nadzieje.

Dziś prosimy Cię:

W – Boże, wysłuchaj naszą modlitwę i udziel nam swej miłości.

L – Modlimy się za tych, którzy żyją pośród niesprawiedliwości.

Daj nam usłyszeć ich głos i na niego odpowiedzieć.

Umocnij ich nadzieję.

Niech Twoja dobroć napełni nasze serca

i uczyni nas narzędziami wolności i pokoju.

Modlimy się za każdą instytucję i osobę, które wspierają sprawiedliwość.

Postępujmy sprawiedliwie, według Twoich słów.

Dziś prosimy Cię:

W – Boże, wysłuchaj naszą modlitwę i udziel nam swej miłości.

P – Modlimy się o jedność Kościoła.

Prowadź nas, żeby spełniła się modlitwa Jezusa, byśmy stanowili jedno i razem pracowali na rzecz objawiania Twojego królestwa.

Dziś prosimy Cię:

W – Boże, wysłuchaj naszą modlitwę i udziel nam swej miłości.

L – Dziękujemy Ci za tak wielkie bogactwo kultur i obyczajów, które są naszym udziałem w tym świecie.

W naszych różnicach zjednocz nas swoją miłością.

Pozwól nam działać wspólnie w celu podtrzymania życia

I uczynić ten świat sprawiedliwym i spokojnym domem dla całej ludzkości.

Dziś prosimy Cię:

W – Boże, wysłuchaj naszą modlitwę i udziel nam swej miłości.

MODLITWA PAŃSKA**PIEŚŃ****ROZESŁANIE**

P – Kiedy będziecie opuszczali to zgromadzenie, otrzymacie kartę z jednym ze zobowiązań. Prosimy, byście modlili się w intencji zobowiązania zapisanego na karcie, a także starali się wypełnić własne zobowiązanie.

BŁOGOSŁAWIENSTWO

P – Niech Bóg otoczy was swoją miłością
I sprawi, by wypływała z was dobroć.
Niech Bóg rozpali w was odwagę
I przemieni w narzędzia swej sprawiedliwości i pokoju.
Niech Bóg obdarzy was pokorą
I da wam wytrwałość w pielęgnowaniu jedności.

W – Amen.

(Gdy uczestnicy wychodzą, zostają im rozdane karty zobowiązań.)

Część III

REFLEKSJE BIBLIJNE I MODLITWY NA POSZCZEGÓLNE DNI TYGODNIA

DZIEŃ PIERWSZY – piątek, 18 stycznia 2019 r.

*Niech prawo rozlewa się jak woda,
a sprawiedliwość jak niewysychający potok*

CZYTANIE I: Am 5,22-25

Niech sprawiedliwość rozlewa się jak niewysychający potok

Czytanie z Księgi Proroka Amosa

Gdy przynosicie Mi
ofiary całopalne
i wasze ofiary pokarmowe
– nie znoszę tego,
a na ofiary wspólnotowe z waszego tłustego bydła
nie mogę patrzeć.

Oddal ode Mnie
wrzawę swoich pieśni,
dźwięku twoich harf
nie chcę słyszeć.

Niech prawo
rozlewa się jak woda,
a sprawiedliwość

jak niewysychający potok!

Czy składaliście Mi ofiary krwawe i pokarmowe
na pustyni przez czterdzieści lat, domu Izraela?

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 82,1-7

Los niegodziwych sędziów

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Bóg występuje w zgromadzeniu Bożym,
sprawuje sąd pośród bogów.

Jak długo jeszcze będziecie sądzić niesprawiedliwie
i trzymać stronę bezbożnych?

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Ujmijcie się za słabym i sierotą,
oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi!

Ratujcie słabego i nędzarza,
wyrwijcie ich z ręki bezbożnych!

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Oni jednak nie rozumieją,
[niczego] nie pojmują,
błąkają się w ciemności;
ziemia zadrżała w posadach.

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Powiedziałem: Wy jesteście bogami,
synami Najwyższego, wy wszyscy,
lecz pomrzecie jak ludzie,
upadniecie jak każdy książę.

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Odrzućcie chciwość i obłudę
i szukajcie Bożej sprawiedliwości.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA: Łk 11,37-44**

Sąd i miłość Boga

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

[...] pewien faryzeusz zaprosił [Jezusa] do siebie na posiłek. Wszedł więc i zajął miejsce przy stole. A faryzeusz patrzył i dziwił się, że nie dokonał obmycia przed jedzeniem. Wtedy Pan powiedział do niego: Właśnie wy, faryzeusze, oczyszczacie to, co jest na zewnątrz kubka i misy, ale wewnątrz jesteście pełni chciwości i nieprawości. O, nierozumni! Czy Ten, który uczynił to, co na zewnątrz, nie uczynił i tego, co wewnątrz? Oddajcie raczej to, co jest wewnątrz na jałmużnę, a wszystko stanie się dla was czyste. Lecz biada wam, faryzeuszom, bo dajecie dziesięcinę z mięty, ruty i wszelkiej jarzyny, a pomijacie sąd i miłość Boga. Tego zaś należało przestrzegać i tamtego nie pomijać. Biada wam, faryzeuszom, bo lubicie pierwsze miejsca w synagogach i pozdrowienia na rynkach. Biada wam, bo jesteście jak niewidoczne groby, po których ludzie chodzą i o tym nie wiedzą.

Oto słowo Pańskie**Refleksja**

Chrześcijanie potrafią czasami mocno angażować się w modlitwę i praktyki religijne, ale nie dość dbają o ubogich i tych, którzy znajdują się na marginesie społeczeństwa. Czasem, choć w kościele modlimy się za bliźnich i Boże stworzenie, to źle traktujemy innych ludzi i nadmiernie eksploatujemy środowisko naturalne. Mamy też świadomość, że gorliwe praktykowanie wiary wiąże się niekiedy z prześladowaniem inaczej wierzą-

cych, a nawet ze stosowaniem wobec nich przemocy. Tymczasem w Ewangelii Łukasza Jezus przypomina nam, że zewnętrznym znakiem prawdziwej czci Boga jest sprawiedliwe postępowanie. Ostro potępia tych, którzy lekceważą ten obowiązek (Łk 11,42).

W prorocztwie Amosa Bóg odrzuca cześć oddawaną Mu przez tych, którzy zaniedbują sprawiedliwość. Prorok podkreśla ścisły związek między praktykami religijnymi i sprawiedliwym postępowaniem. Kiedy chrześcijanie współpracują, by usłyszeć i odpowiedzieć na wołanie biednych i gnębionych, wzrastają w jedności ze sobą i Bogiem w Trójcy jedynym.

Modlitwa

Boże wdowy, sieroty i uchodźcy,
ukazałeś nam drogę sprawiedliwości.

Pomóż nam naśladować Ciebie przez pełnienie sprawiedliwości.

Obyśmy czcili Ciebie nie tylko w sercach i umysłach, ale też naszymi czynami.

Niech Duch Święty wspomóż nas, gdziekolwiek jesteśmy, i poprowadzi do działania na rzecz sprawiedliwości, by wielu ludzi umocniło się dzięki naszemu działaniu.

W imię Jezusa. Amen.

DZIEŃ DRUGI – sobota, 19 stycznia 2019 r.

Niech wasze „tak” znaczy „tak”, a „nie” znaczy „nie”
(Mt 5,37)

CZYTANIE I: Ef 4,22-25

Odrzućcie kłamstwo i mówcie sobie nawzajem prawdę

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Efezjan

[...] gdy chodzi o dawny sposób postępowania, odrzućcie starego człowieka, który niszczy samego siebie złudnymi żądzami. Pozwólcie natomiast, aby się odnowił duch waszego myślenia i obleczcie się w nowego człowieka, który został stworzony na obraz Boga, w sprawiedliwości i prawdziwej świętości.

Dlatego odrzućcie kłamstwo i *mówcie sobie nawzajem prawdę*, bo jesteśmy członkami jednego ciała.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 82,1-7

Los niegodziwych sędziów

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Bóg występuje w zgromadzeniu Bożym,
sprawuje sąd pośród bogów.

Jak długo jeszcze będziecie sędzić niesprawiedliwie
i trzymać stronę bezbożnych?

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Ujmijcie się za słabym i sierotą,
oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi!
Ratujcie słabego i nędzarza,
wyrwijcie ich z ręki bezbożnych!

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Oni jednak nie rozumieją,
[niczego] nie pojmują,
błąkają się w ciemności;
ziemia zadrzała w posadach.

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Powiedziałem: Wy jesteście bogami,
synami Najwyższego, wy wszyscy,

lecz pomrzecie jak ludzie,
upadniecie jak każdy książe.

Refren: Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Odrzućcie kłamstwo i obłudę,
a szukajcie prawdy Bożego królestwa.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Mt 5,33-37

Niech wasze „tak” znaczy „tak”, a „nie” znaczy „nie”

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Wiecie, że powiedziano ojcom: *Nie dopuścisz się krzywoprzysięstwa, a to, co ślubowałeś Panu, wypełnisz.* A Ja wam mówię: Nie składajcie żadnej przysięgi ani na niebo, bo jest tronem Boga, ani na ziemię, bo jest Jego podnóżkiem, ani na Jerozolimę, bo jest miastem wielkiego Króla. Ani na swoją głowę nie przysięgaj, bo nawet jednego włosa nie możesz uczynić białym lub czarnym. Niech wasze „tak” znaczy „tak”, a „nie” znaczy „nie”. Co ponadto pochodzi od Złego.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

Przemoc wobec innych polega nie tylko na używaniu siły fizycznej, ale też na plotkowaniu i rozgłaszaniu złośliwych informacji. Media społecznościowe umożliwiły błyskawiczne rozprzestrzenianie się nieprawdy. Czasem prowadzi to do rozpowszechniania przez jedne ugrupowania religijne, również chrześcijańskie, kłamstw i uprzedzeń wobec innych wspólnot. W ten sposób rodzi się strach i niechęć, które mogą doprowadzić do aktów fizycznej przemocy.

Jezus wyraźnie powiedział: „Niech wasze »tak« znaczy »tak«, a »nie« znaczy »nie«. A co nadto jest, od Złego pochodzi” (Mt 5,37). Kłamstwo

niszczy dobre relacje między osobami i grupami, także między Kościołami. Nieuczciwość zakłóca jedność Kościoła. Autor Listu do Efezjan (Ef 4,25) przypomina, że jesteśmy członkami jednego ciała. Powołaniem chrześcijan jest uczciwość i odpowiedzialność wobec bliźnich, by móc wzrastać w braterstwie. Jeśli tak będziemy postępować, wówczas Święty Boży Duch będzie z nami.

Modlitwa

Boże sprawiedliwości,
daj nam mądrość, byśmy odróżniali dobro od zła.
Niech nasze serca kierują się uczciwością, a usta mówią prawdę.
Daj nam odwagę bycia szczerymi nawet wówczas,
gdy inni nam się sprzeciwiają.
Zachowaj nas od rozgłaszania kłamstw i pomówień.
Uczyn nas narzędziami sprawiedliwości i pokoju,
rozpowszechniającymi Dobrą Nowinę pośród wszystkich ludzi.
Prosimy w imię Twego Syna, Jezusa Chrystusa. Amen.

DZIEŃ TRZECI – niedziela, 20 stycznia 2019 r.

Pan jest łaskawy i miłosierny

(Ps 145,8)

CZYTANIE I: Ps 145,8-13

Pan jest łaskawy i miłosierny

Czytanie z Księgi Psalmów

PAN jest łaskawy i miłosierny,
nieskory do gniewu i pełen litości.
PAN jest dobry dla wszystkich,
Jego miłosierdzie nad wszystkim, co stworzył.

Niech Cię wysławiają, PANIE, wszystkie Twoje dzieła,
Twoi święci niech Cię błogosławią.
Niech mówią o chwale Twojego królestwa,
niech głoszą Twoją potęgę.
By oznajmić ludziom Twoje cuda
i wspaniałą chwałę Twojego królestwa.
Twoje królestwo jest królestwem wiecznym,
Twoje panowanie trwa przez pokolenia.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 27,1-4

Pan moim światłem i zbawieniem moim.

- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
PAN jest moim światłem i moim zbawieniem,
kogo miałbym się lękać?
PAN jest obrońcą mojego życia,
przed kim mam się trwożyć?
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
Choć nastają na mnie złoczyńcy,
by pożreć moje ciało,
to jednak moi wrogowie i prześladowcy
osłabną i upadną.
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
Choćby rozbili naprzeciw mnie obóz,
moje serce się nie przelęknie;
choćby wybuchła przeciwko mnie wojna,
to jednak zachowam ufność.
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
O jedno proszę PANA, o jedno zabiegam,
abym mógł mieszkać w domu PANA
po wszystkie dni mojego życia,

abym oglądał wspaniałość PANA
i rozmyślał w Jego świątyni.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.

CZYTANIE II: Rz 12,1-3; 9-13

Dajcie się przemienić

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Zachęcam więc was, bracia, przez wzgląd na miłosierdzie Boga, abyście złożyli wasze ciała na ofiarę żywą, świętą, podobającą się Bogu, związaną z waszą mądrą służbą. Nie dostosowujcie się do tego świata, ale dajcie się przemienić przez odnowienie myśli, abyście potrafili rozpoznać, co jest wołą Boga, co jest dobre, co Mu się podoba i co jest doskonałe.

Mówię bowiem do każdego z was mocą danej mi łaski, abyście nie myśleli o sobie więcej niż należy, ale myśleli w granicach rozsądku, stosownie do wiary otrzymanej od Boga. (...)

Miłość niech będzie nieobłudna. Nienawidźcie zła, uchwycie się tego, co dobre. Miłujcie się wzajemnie miłością braterską, jedni drugich wyprzedzajcie w okazywaniu szacunku, nie bądźcie ospali w gorliwości, bądźcie płomiennego ducha, służcie Panu. Radujcie się nadzieją, w ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie wytrwali, pomagajcie świętym w ich potrzebach, okazujcie gościnność.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Bóg zesłał nam swego Jednorodzonego Syna,
aby świat został przez Niego zbawiony.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Mt 1,1-17

Rodowód Jezusa Chrystusa

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Rodowód Jezusa Chrystusa, syna Dawida, syna Abrahama. Abraham był ojcem Izaaka, Izaak ojcem Jakuba, Jakub ojcem Judy i jego braci, Juda zaś był ojcem Faresa i Zary, których matką była Tamar. Fares był ojcem Hesroma, Hesrom ojcem Arama, Aram ojcem Aminadaba, Aminadab ojcem Naassona, Naasson ojcem Salmona, 5 Salmon ojcem Booza, a matką była Rachab. Booz był ojcem Obeda, a matką była Rut. Obed był ojcem Jessego, a Jesse ojcem króla Dawida.

Dawid był ojcem Salomona, a matką była żona Uriasza. Salomon był ojcem Roboama, Roboam ojcem Abiasza, Abiasz ojcem Asy, Asa ojcem Jozafata, Jozafat ojcem Jorama, Joram ojcem Ozjasza, Ozjasz ojcem Joatama, Joatam ojcem Achaza, Achaz ojcem Ezechiasza, Ezechiasz ojcem Manassesza, Manasses ojcem Amosa, Amos ojcem Jozjasza, Jozjasz ojcem Jechoniasza i jego braci w czasie uprowadzenia do niewoli babilońskiej.

Po uprowadzeniu do niewoli babilońskiej Jechoniasz był ojcem Salatiela, Salatiel ojcem Zorobabela, Zorobabel ojcem Abiuda, Abiud ojcem Eliakima, Eliakim ojcem Azora, Azor ojcem Sadoka, Sadok ojcem Achima, Achim ojcem Eliuda, Eliud ojcem Eleazara, Eleazar ojcem Mattana, Mattan ojcem Jakuba, Jakub ojcem Józefa, męża Marii, z której narodził się Jezus, nazywany Chrystusem.

Tak więc wszystkich pokoleń od Abrahama do Dawida jest czternaście, od Dawida do niewoli babilońskiej czternaście i od niewoli babilońskiej do Chrystusa czternaście.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

„Pan jest dobry dla wszystkich, i Jego miłosierdzie ogarnia wszystkie Jego dzieła” (Ps 145,8) – powiedział psalmista, ogłaszając, że miłość Boża przekracza granice etniczne, kulturowe, rasowe a nawet religijne. Genealogia Jezusa w Ewangelii Mateusza odzwierciedla tę wizję. Podczas gdy starożytne kultury często uważały kobiety za gorsze lub za własność ich ojców bądź mężów, Mateusz wśród przodków Jezusa wymienia cztery kobiety, z których dwie, Rut i Rachab, były pogankami. Trzej inni przod-

knowie znani byli ze swej grzeszności, np. cudzołożny król Dawid. Umieszczenie tych osób w genealogii Jezusa i uczynienie ich częścią ludzkiej historii Boga świadczy o tym, że Bóg włącza każdego, mężczyznę i kobietę, grzesznika i sprawiedliwego, w swój plan zbawienia.

Granice etniczne często pokrywają się z granicami wyznaniowymi i religijnymi. Może to sprawiać, że niektórzy uważają swoją grupę, naród i Kościół za wyłącznych posiadaczy prawdy. Pośród nasilającego się etniczno-religijnego fanatyzmu i rosnącego obecnie na świecie ducha nietolerancji chrześcijanie mogą służyć innym, jednocząc się, by świadczyć o wszechogarniającej miłości Bożej, głosząc za psalmistą, że „Pan jest miłosierny i łaskawy” dla wszystkich.

Modlitwa

Ojcze, Synu i Duchu Święty, jedyny Boże,
Uwielbiamy Cię za Twoją wielką chwałę,
którą objawiłeś w całym stworzeniu.
Daj nam otwarte serce, byśmy mogli objąć wszystkich,
którzy doświadczają dyskryminacji.
Pomóż wzrastać w miłości, ponad uprzedzenia i niesprawiedliwość.
Daj nam łaskę poszanowania niepowtarzalności każdego człowieka,
Byśmy w naszej różnorodności doświadczyli jedności.
Wznosimy tę modlitwę w Twoje święte imię. Amen.

DZIEŃ CZWARTY – poniedziałek, 21 stycznia 2019 r.

Bądźcie zadowoleni z tego, co posiadacie
(Hbr 13,5)

CZYTANIE I: Hbr 13,1-5

Bądźcie zadowoleni z tego, co posiadacie

Czytanie z Listu do Hebrajczyków

Niech trwa braterska miłość. Nie zapominajcie też o gościnności, gdyż przez nią niektórzy nieświadomie gościli aniołów. Pamiętajcie o więzieniach, jakbyście byli razem z nimi więzieni, o krzywdzonych, bo i wy żyjecie w ciele. Do małżeństwa niech wszyscy odnoszą się z szacunkiem, a pożycie małżeńskie niech będzie nieskalane, gdyż Bóg osądzi rozpustników i cudzołożników. Nie bądźcie chciwi na pieniądze, bądźcie zadowoleni z tego, co posiadacie. Sam Bóg bowiem powiedział: *Nie porzucę cię ani nie opuszczę.*

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 27,1-4

Pan moim światłem i zbawieniem moim.

- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
 PAN jest moim światłem i moim zbawieniem,
 kogo miałbym się lękać?
 PAN jest obrońcą mojego życia,
 przed kim mam się trwożyć?
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
 Choć nastają na mnie złoczyńcy,
 by pożreć moje ciało,
 to jednak moi wrogowie i prześladowcy
 osłabną i upadną.
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
 Choćby rozbili naprzeciw mnie obóz,
 moje serce się nie przelęknie;
 choćby wybuchła przeciwko mnie wojna,
 to jednak zachowam ufność.
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
 O jedno proszę PANA, o jedno zabiegam,
 abym mógł mieszkać w domu PANA

po wszystkie dni mojego życia,
abym oglądał wspaniałość PANA
i rozmyślał w Jego świątyni.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Szukajcie najpierw Królestwa Boga i Jego sprawiedliwości,
a wszystko inne będzie wam dodane.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Mt 6,25-34

Szukajcie najpierw królestwa Boga i Jego sprawiedliwości

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Dlatego mówię wam: Nie martwcie się o swoje życie, co będziecie jeść i pić, ani o swoje ciało, w co się ubierzecie. Czy życie nie znaczy więcej niż jedzenie, a ciało niż ubranie? Popatrzcie na ptaki pod niebem, nie sieją ani nie zbierają plonów i nie gromadzą w spichlerzach, a wasz Ojciec, który jest w niebie, karmi je. Czy nie jesteście cenniejsi niż ptaki? Kto z was, martwiąc się, może przedłużyć własne życie choćby o jeden dzień? A o ubranie dlaczego się martwicie? Zwróćcie uwagę na lilie polne, jak wzrastają. Nie pracują ani nie przędą, a mówię wam, że nawet Salomon w całej swojej chwale nie był tak ubrany, jak jedna z nich. Jeśli więc roślinę polną, która dzisiaj jest, a jutro zostanie wrzucona do pieca, Bóg tak przyodziewa, to czy nie o wiele bardziej was, ludzie małej wiary? Dlatego nie martwcie się, mówiąc: Co będziemy jeść? Co będziemy pić? W co mamy się ubrać? O to wszystko zabiegają poganie. Wasz Ojciec w niebie zna bowiem wszystkie wasze potrzeby. Szukajcie więc najpierw Królestwa Boga i Jego sprawiedliwości, a wszystko inne będzie wam dodane. Nie martwcie się o dzień jutrzejszy, bo jutro zatroszczy się samo o siebie. Każdy dzień ma dość własnego utrapienia.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

Autor Listu do Hebrajczyków ostrzega przed nadmiernym umiłowaniem pieniędzy i rzeczy materialnych. Tekst przypomina o Bożej opatrności i zapewnia nas, że Bóg nigdy nie zapomina o swoim stworzeniu. Stwarzając urodzajną ziemię, liczne rzeki i morza, Bóg w swojej dobroci zagwarantował obfitość pożywienia i świeżej wody, by utrzymać przy życiu wszystkie stworzenia. Niestety, wielu ludziom brakuje tych podstawowych do życia dóbr. Ludzka chciwość często prowadzi do korupcji, niesprawiedliwości, ubóstwa i głodu. Zamiast troszczyć się o innych i dzielić z nimi nasze dobra, ulegamy pokusie gromadzenia pieniędzy, żywności i zasobów naturalnych dla siebie, naszego narodu, grupy etnicznej i/lub religijnej.

A przecież Jezus nauczał, że nie powinniśmy zabiegać wyłącznie o rzeczy materialne. Powinniśmy raczej troszczyć się o królestwo Boże i jego wartości, ufając, że Ojciec Niebieski zaspokoi nasze potrzeby. Życie w prostocie, bez nadmiernego zabiegania o coraz wyższe zarobki i zyski, ograniczenie gromadzenia zasobów na przyszłość, dzielenie się z innymi i wspieranie tych, którzy znajdują się w potrzebie, są praktyczną realizacją Bożego nakazu sprawiedliwości oraz przykazania miłości.

Modlitwa

Współczujący Boże,
dziękujemy Ci za Twoje hojne dary.
Daj nam łaskę akceptacji wszystkich błogosławieństw
w prostocie i z pokorną wdzięcznością.
Pomóż nam radośnie dzielić się z tymi, którzy są w potrzebie,
tak aby wszyscy doświadczyli jedności w miłości,
która z Ciebie wypływa.
Nasz Trójjedyny Boże,
Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ PIĄTY – wtorek, 22 stycznia 2019 r.

Zwiastować ubogim Dobrą Nowinę
(Łk, 4,18)

CZYTANIE I: Am 8,4-8

Pan upomni się o ubogich

Czytanie z Księgi Proroka Amosa

Słuchajcie tego wy,
którzy uciskacie ubogich,
wyrzucacie biednych z ziemi,
i mówicie:

Kiedy minie nów,
abyśmy mogli sprzedawać zboże!
Kiedy skończy się szabat,
abyśmy mogli otworzyć spichlerz,
pomniejszyć efe,
powiększyć odważniki
i – oszukując fałszywą wagą –
mogli kupować biedaków za pieniądze,
a ubogiego za parę sandałów
i sprzedawać plewy zboża?

PAN przysiągł na dumę Jakuba:
Nigdy nie zapomnę żadnego
z ich uczynków!

Czy z tego powodu
nie zatrzęsie się ziemia?

Czy nie będą lamentować wszyscy jej mieszkańcy?

Czy nie podniesie się jak Nil
i nie opadnie jak Nil w Egipcie?

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 82,1-7*Los niegodziwych sędziów*

- Refren:** Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.
Bóg występuje w zgromadzeniu Bożym,
sprawuje sąd pośród bogów.
Jak długo jeszcze będziecie sądzić niesprawiedliwie
i trzymać stronę bezbożnych?
- Refren:** Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.
Ujmijcie się za słabym i sierotą,
oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi!
Ratujcie słabego i nędzarza,
wyrwijcie ich z ręki bezbożnych!
- Refren:** Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.
Oni jednak nie rozumieją,
[niczego] nie pojmują,
błakają się w ciemności;
ziemia zadrżała w posadach.
- Refren:** Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.
Powiedziałem: Wy jesteście bogami,
synami Najwyższego, wy wszyscy,
lecz pomrzecie jak ludzie,
upadniecie jak każdy książę.
- Refren:** Powstań, o Boże, by osądzić ziemię.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Duch Pana nade mną.

Namaścił mnie, abym zwiastował ubogim Dobrą Nowinę.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA:** Łk 4,16-21*Namaścił mnie, abym zwiastował ubogim Dobrą Nowinę*

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

[Jezus] przyszedł do Nazaretu, gdzie się wychował. Zgodnie ze swym zwyczajem wszedł w dzień szabatu do synagogi i powstał, aby czytać. Podano Mu zwój proroka Izajasza. Gdy go rozwinął, znalazł miejsce, gdzie było napisane:

*Duch Pana nade mną,
dlatego namaścił mnie,
abym zwiastował ubogim
Dobłą Nowinę.
Posłał mnie, abym głosił
więźniom uwolnienie
i niewidomym przejrzenie,
abym uciśnionych
wypuścił na wolność
i ogłosił rok miłosierdzia Pana.*

Następnie zwinął zwój, podał go słudze i usiadł, a wszyscy w synagoge utkwili w Nim wzrok. Wtedy zaczął do nich mówić: Dzisiaj wypełniło się proroctwo Pisma, które usłyszeliście.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

Amos krytykował kupców, którzy oszukiwali i wykorzystywali ubogich, aby osiągnąć maksymalny zysk. Prorok podkreślał również, że Bóg obserwuje ich złe czyny i nigdy ich nie zapomni. Bóg słyszy wołanie ofiar niesprawiedliwości i nie opuszcza tych, którzy są wykorzystywani i traktowani niesprawiedliwie.

Żyjemy w zglobalizowanym świecie, w którym szerzy się wykluczenie, wykorzystywanie i niesprawiedliwość. Pogłębia się przepaść między bogatymi a ubogimi. Sukcesy ekonomiczne stają się decydującym czynnikiem w relacjach między ludźmi, narodami i wspólnotami. To często wywołuje napięcia i konflikty. Trudno cieszyć się pokojem, jeśli brak sprawiedliwości.

Na mocy chrztu wszyscy chrześcijanie uczestniczą w prorockiej misji Jezusa głoszenia słowem i czynem Dobrej Nowiny ubogim i słabym. Gdy podejmiemy tę misję, Duch Pana będzie nad nami, umacniając nas do pracy na rzecz sprawiedliwości. Nasza chrześcijańska godność wymaga, byśmy mówili i postępowali w taki sposób, żeby słowa ze zwoju proroka Izajasza, które Jezus wygłosił w Nazarecie, spełniały się codziennie wobec ludzi żyjących wokół nas (Łk 4,18).

Modlitwa

Boże, nasz Ojczy,
przebacz nam żądzę władzy i bogactw.
Uwolnij nas od pokusy gnębienia innych.
Przez Świętego Ducha wspólnoty
pomóż nam żyć w solidarności z bliźnimi
i w ten sposób uczestniczyć z Twoim Synem, Jezusem,
w spełnianiu Twej obietnicy uwolnienia od ubóstwa i prześladowania.
Prosimy w Jego imię. Amen.

DZIEŃ SZÓSTY – środa, 23 stycznia 2019 r.

Imię Jego: Pan Zastępów
(Jr 10,16)

CZYTANIE I: Jr 10,12-16

Jego imię jest Pan Zastępów

Czytanie z Księgi Proroka Jeremiasza

On uczynił ziemię swą mocą,
Utwierdził świat swoją mądrością,

a swoim rozumem
rozpostarł niebiosa.

Gdy Jego głos się rozlega,
szumią wody w niebiosach.
Sprawia, że kłębią się chmury
z krańca ziemi,
tworzy błyskawice dla deszczu,
wyprowadza wiatr
ze swoich skarbców.

Głupi jest każdy człowiek
i bez wiedzy,
złotnik okryje się wstydem
z powodu posagu.

Gdyż fałszem jest to, co odlewa
– nie ma w nich ducha.

Są one nicością, wytworem
zasługującym na drwinę.

W czasie ich karania – zginą.

Nie takim jak to,
jest dzieł Jakuba,
bo On jest tym,
który wszystko ukształtował,
Izrael natomiast jest plemieniem
Jego dziedzictwa.
Jego imię jest PAN Zastępów.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 27,1-4

Pan moim światłem i zbawieniem moim.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.
PAN jest moim światłem i moim zbawieniem,
kogo miałbym się lękać?

PAN jest obrońcą mojego życia,
przed kim mam się trwożyć?

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.
Choć nastają na mnie złoczyńcy,
by pożreć moje ciało,
to jednak moi wrogowie i prześladowcy
osłabną i upadną.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.
Choćby rozbili naprzeciw mnie obóz,
moje serce się nie przelęknie;
choćby wybuchła przeciwko mnie wojna,
to jednak zachowam ufność.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.
O jedno proszę PANA, o jedno zabiegam,
abym mógł mieszkać w domu PANA
po wszystkie dni mojego życia,
abym oglądał wspaniałość PANA
i rozmyślał w Jego świątyni.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Oto was posyłam na świat cały,
idźcie i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Mk 16,14-15

Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię

Słowa Ewangelii według świętego Marka

Na końcu ukazał się samym Jedenastu, gdy byli przy stole i wypomniął im brak wiary i upór, ponieważ nie uwierzyli tym, którzy widzieli Go

zmarłychwstałego. I powiedział do nich: Idźcie na cały świat i głosście Ewangelię wszelkiemu stworzeniu.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

Cudowna moc Boga przejawia się w stworzonym przez Niego świecie. Przez stworzenie możemy doświadczać wielkości i dobroci Boga; Imię Jego: Pan Zastępów.

Obecnie stajemy w obliczu globalnego kryzysu ekologicznego. Wielu ludzi kieruje się chęcią zysków i eksploatuje otaczający nas świat ponad jego wydolność. W imię postępu wycina się lasy, a skażenie niszczy ziemię, powietrze, rzeki, morza i wszystko, co je zamieszkuje. Po zmarłychwstaniu Jezus polecił uczniom głosić dobrą nowinę całemu stworzeniu. Żadna część stworzenia nie znajduje się poza Bożym planem odnowy. Dlatego konieczne jest nawrócenie się, zwrot od nadmiernej eksploatacji do szacunku wobec stworzenia i życia z nim w zgodzie.

Przeciwstawianie się niszczeniu środowiska jednoczy chrześcijan w dawaniu świadectwa wobec swego Stwórcy, „On bowiem ukształtował wszechświat”. Kiedy łączymy się z innymi chrześcijanami w obronie naszego ziemskiego domu, spełniamy polecenie Pana, *b y c a ł e m u s t w o r z e n i u* głosić Dobrą Nowinę o uzdrawiającej i odnawiającej Bożej miłości.

Modlitwa

Miłujący Boże,
przez Twoje Słowo wszystko powstało.
Dziękujemy Ci za wszechświat,
który objawia Twoją chwałę, piękno i dobroć.
Udziel nam mądrości, byśmy delikatnie stąpali po ziemi
i wspólnie stali się prorokami Twojej Dobrej Nowiny
dla całego stworzenia. Amen.

DZIEŃ SIÓDMY – czwartek, 24 stycznia 2019 r.

O kobieto, wielka jest twoja wiara
(Mt 15,28)

CZYTANIE I: 1 Sm 1,13-17

Bóg spełni prośbę, którą Mu przedstawiłaś

Czytanie z Pierwszej Księgi Samuela

Anna jednak mówiła tylko w sercu. Jej wargi się poruszały, ale głosu nie było słyhać. Heli myśląc, że jest pijana, powiedział do niej: Jak długo jeszcze będziesz obnosić się ze swym pijaństwem? Wytrzeźwiej! Anna odpowiedziała: Nie, mój panie! Jestem kobietą udręczoną na duchu. Wina ani innego mocnego napoju nie piłam, lecz wylałam swoją duszę przed Panem. Nie uważaj swojej służebnicy za córkę Beliala, ponieważ mówiłam dotąd z głębi mojego smutku i zmartwienia. Wówczas Heli odpowiedział: Idź w pokoju! Bóg Izraela spełni prośbę, którą Mu przedstawiłaś.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 27,1-4

Pan moim światłem i zbawieniem moim.

- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
PAN jest moim światłem i moim zbawieniem,
kogo miałbym się lękać?
PAN jest obrońcą mojego życia,
przed kim mam się trwożyć?
- Refren:** Pan moim światłem i zbawieniem moim.
Choć nastają na mnie złoczyńcy,
by pożreć moje ciało,

to jednak moi wrogowie i prześladowcy
osłabną i upadną.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.
Choćby rozbili naprzeciw mnie obóz,
moje serce się nie przelęknie;
choćby wybuchła przeciwko mnie wojna,
to jednak zachowam ufność.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.
O jedno proszę PANA, o jedno zabiegam,
abym mógł mieszkać w domu PANA
po wszystkie dni mojego życia,
abym oglądał wspaniałość PANA
i rozmyślał w Jego świątyni.

Refren: Pan moim światłem i zbawieniem moim.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Duch Pana nade mną.

Namaścił mnie, abym zwiastował ubogim Dobrą Nowinę.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Mt 15,21-28

O kobieto, wielka jest twoja wiara

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Potem Jezus odszedł stamtąd i udał się w okolice Tyru i Sydonu. A oto kobieta, Kananejka pochodząca z tamtych stron, przyszła i zaczęła wołać: Panie, Synu Dawida, zmiłuj się nade mną! Moją córką zawładnął demon! Lecz On nie odezwał się do niej ani słowem. Wówczas podszli Jego uczniowie i prosili: Każ jej odejść, bo nam tu wciąż lamentuje. On jednak odpowiedział: Zostałem posłany tylko do tych owiec, które zaginęły z domu Izraela. Ale ona podeszła, upadła Mu do nóg i błagała: Panie, pomóż mi! Wtedy On oznajmił: Nie należy odbierać chleba dzie-

ciom i rzucać szczeniętom. Ona zaś powiedziała: Tak, Panie, ale nawet szczenięta żywią się okruchami, które spadają ze stołu ich panów. Na to Jezus jej odpowiedział: O kobieto, wielka jest twoja wiara. Niech ci się stanie, jak chcesz. I od tej chwili jej córka była zdrowa.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

Heli fałszywie osądza głęboką, żarliwą modlitwę Anny i potępia kobietę, biorąc jej błaganie za pijacki bełkot (1Sm 1,13). Jednak Anna prosiła, by nie odrzucał jej jako „bezwartościowej kobiety”. Prośbą zmiękczyła serce kapłana, który odesłał ją z błogosławieństwem. Kiedy kobieta kananejska przyszła błagać o uzdrowienie córki, Jezus początkowo zbył ją, mówiąc, że został posłany tylko do swoich rodaków. Ale gdy kobieta wytrwale błagała, Jezus spełnił jej prośbę, chwając jej wielką wiarę. W obu przypadkach kobiety, spychane na margines i uważane za niewarte uwagi, swoimi słowami i postawą zmiękczyły serca mężczyzn i uzyskały akceptację oraz błogosławieństwo.

Spychanie na margines kobiet i lekceważenie ich głosu wciąż trwają. Nawet w naszych Kościołach często przyczyniamy się do dewaluacji i dyskredytacji słów i działań kobiet. Ponieważ chrześcijanie stają się bardziej świadomi własnych zaniedbań w tej kwestii, coraz wyraźniej dostrzegają okrucieństwo różnych form agresji wobec kobiet i dzieci – od przemocy słownej i strukturalnej do handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego.

Kiedy chrześcijanie jednoczą się na modlitwie i rozważaniu Pisma, prawdziwie nasłuchując głosu Bożego, odkrywają, że Bóg również dzisiaj przemawia głosem tych najbardziej wykorzystywanych w społeczeństwie. Ten głos sprawia, że podejmują wspólne działania przeciw wszelkim przejawom dyskryminacji i przemocy wobec słabszych.

Modlitwa

Łaskawy Boże,
Ty jesteś źródłem ludzkiej godności.
Przez Twoją łaskę i moc
słowa Anny poruszyły serce kapłana Helego.
Wytrwałe prośby kobiety kananejskiej przekonały Jezusa,
by uzdrowił jej córkę.
Udziel nam odwagi, byśmy odrzucili wszelkie formy przemocy wobec kobiet
i wychwalali dary Ducha,
które kobiety wnoszą do służby Kościołowi.
O to prosimy przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana,
który żyje i króluje z Tobą i Duchem Świętym,
Jedyny Bóg na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ ÓSMY – piątek, 25 stycznia 2019 r.

Pan jest moim światłem i moim zbawieniem
(Ps 27,1)

CZYTANIE I: Ps 27,1-4

Pan moim światłem i zbawieniem moim

Czytanie z Księgi Psalmów

PAN jest moim światłem i moim zbawieniem,
kogo miałbym się lękać?
PAN jest obrońcą mojego życia,
przed kim mam się trwożyć?

Choć nastają na mnie złoczyńcy,
by pożreć moje ciało,
to jednak moi wrogowie i prześladowcy
osłabną i upadną.

Choćby rozbili naprzeciw mnie obóz,
moje serce się nie przelęknie;
choćby wybuchła przeciwko mnie wojna,
to jednak zachowam ufność.

O jedno proszę PANA, o jedno zabiegam,
abym mógł mieszkać w domu PANA
po wszystkie dni mojego życia,
abym oglądał wspaniałość PANA
i rozmyślał w Jego świątyni.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 145,8-13

Pan jest łaskawy i miłosierny

Refren: Pan jest łaskawy, pełen miłosierdzia.
PAN jest łaskawy i miłosierny,
nieskory do gniewu i pełen litości.
PAN jest dobry dla wszystkich,
Jego miłosierdzie nad wszystkim, co stworzył.

Refren: Pan jest łaskawy, pełen miłosierdzia.
Niech Cię wysławiają, PANIE, wszystkie Twoje dzieła,
Twoi święci niech Cię błogosławią.
Niech mówią o chwale Twojego królestwa,
niech głoszą Twoją potęgę.

Refren: Pan jest łaskawy, pełen miłosierdzia.
By oznajmić ludziom Twoje cuda

i wspaniałą chwałę Twojego królestwa.
Twoje królestwo jest królestwem wiecznym,
Twoje panowanie trwa przez pokolenia.

Refren: Pan jest łaskawy, pełen miłosierdzia.

Alleluja, alleluja, alleluja.

Ja jestem światłością świata.

Kto idzie za Mną będzie miał światłość życia.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 8,12-20

Ja jestem światłością świata

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Jezus znowu przemówił do nich i powiedział: Ja jestem światłością świata. Kto idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość życia. Powiedzieli więc do Niego faryzeusze: Ty świadczysz sam o sobie. Twoje świadectwo nie jest prawdziwe. Jezus im oznajmił: Jeżeli nawet Ja sam świadczyłbym o sobie, to Moje świadectwo jest prawdziwe, bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd idę. Wy zaś nie wiecie, skąd przychodzę i dokąd idę. Wy osądzacie według zasad ludzkich, Ja nie osądzam nikogo. A jeśli nawet Ja osądzam, to Mój sąd jest prawdziwy, gdyż nie jestem sam, lecz jest ze Mną Ten, który Mnie posłał, Ojciec. W waszym zaś Prawie jest napisane, że świadectwo dwóch ludzi jest prawdziwe. Ja świadczę o sobie i świadczy o Mnie Ten, który Mnie posłał, Ojciec. Pytali Go więc: Gdzie jest Twój Ojciec? Jezus odpowiedział: Nie znacie ani Mnie, ani Mojego Ojca. Gdybyście Mnie znali, znalibyście również Mojego Ojca. Słowa te wypowiedział przy skarbcu, gdy nauczał w świątyni. Nikt jednak Go nie schwycił, bo jeszcze nie nadeszła Jego godzina.

Oto słowo Pańskie

Refleksja

Przez osiem dni tego Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan codzienne rozważania dotyczyły wielu trudnych sytuacji, z jakimi mierzy się dzisiaj świat: chciwości, przemocy, wykluczenia, wyzysku, ubóstwa, skażenia środowiska naturalnego, głodu. Nie są to wyłącznie problemy lokalne, ale wyzwania, przed którymi stają wszyscy chrześcijanie. Jesteśmy świadomi, że wiele z tych grzechów dotyka także nasze Kościoły i wspólnoty, osłabiając moc naszego świadectwa wobec świata.

Dzień po dniu, rok po roku, a szczególnie podczas Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, chrześcijanie wspólnie składają wyznanie wiary, wsłuchują się w głos Boży docierający do nich dzięki Pismu i modlą się o jedność Kościoła. Uznają, że źródłem wszelkiej jedności jest Trójca Święta, a Jezus – Światłość świata – obiecuje dać światło życia tym, którzy Go naśladują. Tak wiele niesprawiedliwości i bezprawia na świecie często ich zasmuca lub rodzi gniew. Ale nie tracą nadziei i podejmują działania na rzecz sprawiedliwości. Ponieważ Pan jest światłem, zbawieniem i twierdzą warowną w ich życiu, nie lękają się.

Modlitwa

Boże, nasza Ostojo,
wychwalamy Cię za Twoje miłosierdzie,
za podtrzymywanie nas w chwilach próby
i ukazywanie Twego światła w godzinie ciemności.
Przemień nasze życie, byśmy stali się błogosławieństwem dla innych.
Daj nam być świadkami Twojej wspólnoty,
Ojczy, Synu i Duchu Święty,
Jedyny Boże teraz i na wieki. Amen.

MATERIAŁY POMOCNICZE

1. Modlitwa wiernych

- P** – Przewodniczący
- D** – Diakon
- L** – Lektor (lektorzy)
- W** – Wszyscy

WZÓR I

(opracowanie: Kościół prawosławny)

- D** – Miniony rok przyniósł nam radość stulecia odzyskania niepodległości. Bóg wolnością błogosławił naszym przodkom. Suwerennością wynagrodził ich za dążenie do odrodzenia kraju jagiellońskiej tolerancji. II Rzeczpospolita nie była jednak krajem wyłącznie mlekiem i miodem płynącym. Płynęło tam również wiele łez, a niesprawiedliwość i nietolerancja nie należały do rzadkości. Dzisiaj wspominamy o tym nie po to, by oskarżać przodków, lecz by sobie zadać pytanie: Co nasze pokolenie robi z darem wolności? Czy każdy czuje się w Polsce jak we własnym domu? Czy na swej drodze spotyka tylko „ludzi”, czy aż „dzieci Boże”? O Panie, spraw, aby wszystkie narody i plemiona dążyły do sprawiedliwości, aby Polacy cieszyli się z tego, że są tak różnorodni i niepowtarzalni.

- L** – Módlmy się o ducha braterstwa, miłości i ekumenicznego współdziałania między narodami świata i naszego kraju. Prośmy, by pokojowy dialog wyparł konflikty zbrojne, by skłócenia rozwiązywali przy stole negocjacji, a nie na bitewnym polu, wszelkie nieporozumienia w duchu Bożej sprawiedliwości. Niechaj pokój i zgoda staną się naszym chlebem codziennym. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie.
- L** – Módlmy się o dar mądrości i chrześcijańskiej pokory dla wielkich tego świata: prezydentów, królów, szefów rządów, przywódców, parlamentarzystów. Prośmy, by przez sumienną pracę, uczciwość i bezinteresowność byli dla nas dobrym przykładem. Niechaj nie zapominają, że rządząc, służą społeczeństwu. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za polską wspólnotę ekumeniczną. Za Polską Radę Ekumeniczną, Kościoły i wyznania współdziałające z nią i między sobą na niwie chrześcijańskiego pojednania, by przez dialog i modlitwę odnajdywały wspólną drogę do Chrystusa Pana. By w tych poszukiwaniach kierowały się zasadą chrześcijańskiej pokory, miłości i równej godności wszystkich Bożych dzieci. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za naszych bliźnich pogrążonych w cierpieniu. Za doświadczanych chorobą, samotnością, biedą, uciskiem i niesprawiedliwością. Niechaj Pan rozwiewa ich smutki i naprawi wyrządzone im krzywdy. Niechaj Jego miłość ukoji ból i smutek ofiar. Niechaj Jego napomnienie poruszy serca sprawców. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za nas tutaj zgromadzonych, za nasze rodziny, Kościoły, za naszą ojczyznę. Niechaj nasza modlitwa będzie przez Boga

wysłuchana. Niech wymawiana jednym sercem i duchem, a wieloma ustami, zostanie przyjęta przez Ciebie, Chryste, nie tylko na kolejne sto lat, ale po wsze czasy. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże w Trójcy Jedyny, tylko w Tobie pokładamy naszą ufność i nadzieję. Tyś naszą mocą, prawdą, drogą i życiem. Tyś Ojcem i Stróżem sprawiedliwości, do której dążymy. Otwórz nasze serca i w nich zamieszkał. Wyciągnij swą prawicę i zjednocz nas w Twym ręku teraz i zawsze, i na wieki wieków.

W – Amen.

WZÓR II

(opracowanie: Kościół prawosławny)

D – „Gdzie was dwóch albo trzech zgromadzi się w moim imieniu, tam Ja jestem pomiędzy nimi” – powiedział Pan, wzywając swych słuchaczy, by budowali nowy świat – Kościół, który ma być jeden, święty, powszechny i apostołski. Dotarliśmy ze słowem Bożym w najdalsze zakątki świata, ale brakuje nam jedności. Trudno jest też mówić o świętości, gdy tak wiele niesprawiedliwości jest wokół nas. Ucisk, wyzysk i nietolerancja przepęniają nasz świat, niszcząc w nim obraz królestwa Bożego. Odpowiedzmy na tę destrukcję modlitwą o jedność i dążeniem do sprawiedliwości.

L – Zmiłuj się nad nami, Boże, według wielkiego miłosierdzia Twego, prosimy Cię, wysłuchaj i zmiłuj się.

Chór – Panie, zmiłuj się (*trzy razy*).

L – Módlmy się za najprzewielebniejszych biskupów, czcigodne duchowieństwo i za wszystkich w Chrystusie braci naszych.

Chór – Panie, zmiłuj się *(trzy razy)*.

L – Módlmy się też o zachowanie w opiece Bożej naszej ojczyzny, za jej władze i wojsko, abyśmy mogli prowadzić ciche i spokojne życie, we wszelkiej pobożności i czystości.

Chór – Panie, zmiłuj się *(trzy razy)*.

L – Przykazanie nowe dałeś Twoim uczniom, aby miłowali się wzajemnie, Władco (Panie), odnów łaskę Przenajświętszego Twojego Ducha w naszych sercach i duszach, abyśmy nigdy nie skupiali się na swoich troskach, a zawsze na służeniu Tobie. Modlimy się do Ciebie, miłosierny Dawco dobra, wysłuchaj i zmiłuj się.

Chór – Panie, zmiłuj się *(trzy razy)*.

L – Pierwszym i najważniejszym przykazaniem, jakie nam dałeś, jest to, aby miłować Ciebie, Boga i Stwórcę naszego, z całej duszy, całą myślą i z całych sił. Drugim i podobnym do niego jest, aby miłować bliźniego swego jak siebie samego. Na tych dwóch przykazaniach opierają się Prawo i Prorocy. Wesprzyj nas łaską Przenajświętszego Twojego Ducha, abyśmy nauczyli się je wypełniać swoim życiem i w Twoim zbawieniu znaleźli upodobanie. Do Pana i Zbawiciela naszego gorliwie przypadając, modlimy się, wysłuchaj i zmiłuj się.

Chór – Panie, zmiłuj się *(trzy razy)*.

L – Twoją miłość, szcudroblivy Boże, wlej w nas mocą łaski Przenajświętszego Twojego Ducha, abyśmy nie tylko braci i przyjaciół, lecz i wrogów naszych prawdziwie miłowali według Twojego boskiego przykazania i nienawidzącym nas dobro czynili, troszcząc się o ich zbawienie. Modlimy się do Ciebie, Źródło łaskowości i umiłowania ludzi, wysłuchaj i zmiłuj się.

Chór – Panie, zmiłuj się *(trzy razy)*.

L – Modlimy się za nas i za wszystkich chrześcijan.

Chór – Panie, zmiłuj się (*trzy razy*).

D – Albowiem Bogiem miłosiernym jesteś, Przyjacielem człowieka, Tobie chwałę oddajemy, Ojcu i Synowi, i Świętemu Duchowi, teraz i zawsze, i na wieki wieków.

WZÓR III

(opracowanie: Kościół polskokatolicki)

P – Panie łaskawy, sprawiedliwy i litościwy, wysłuchaj modlitwy, jakiej my, służący Twój, zanosimy do Ciebie.

L – Boże łaskawy, który wschodzisz w ciemnościach jak światło dla prawych, łagodny, miłosierny i sprawiedliwy, napełnij nas swoją łaską, abyśmy nie lękali się zła, a serce nasze zawsze ufało Tobie. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże sprawiedliwy, który uczysz nas, abyśmy dzielili swój chleb z głodnym, do domu przyjęli tułacza, nagiego przyodziali i nie odwracali się od bliźniego, spraw, abyśmy czyniąc sprawiedliwość, byli godni nazywać się Twoimi uczniami. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże miłosierny, dodawaj nam siłę, abyśmy czyniąc sprawiedliwość, zawsze szukali Ciebie w prostocie serca. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

- L** – Boże, Ojcze, którego oczy patrzą na sprawiedliwych, a uszy słyszą ich krzyk. otocz opieką biednych i skrzywdzonych, niech w Tobie znajdą obronę i pomoc. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Trójjedyny Boże, spraw, abyśmy każdego dnia dając świadectwo życia w sprawiedliwości i braterskiej miłości, z ufnością kroczyli Twoimi drogami. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- P** – Jezu Chryste, Panie Sprawiedliwy, który nieustannie orędujesz za nami u Ojca, okaż nam swoje wielkie miłosierdzie, abyśmy trwając w Tobie, pełni ufności nie doznali wstydu w dniu Twojego przyjścia. Który żyjesz i królujesz z Bogiem Ojcem w jedności z Duchem Świętym. Amen.

WZÓR IV

(opracowanie: Kościół ewangelicko-reformowany)

- P** – Wszchemogący wieczny Boże, Twoje dzieci przychodzą do Ciebie, przynosząc swoje troski, zmartwienia, dziękczynienia i prośby.
- L** – Boże nasz, Ty wszystkich nas – Twój Kościół – powołałeś do życia w jednej zbawczej wierze. Pozwalaj nam zawsze stać przed Tobą w jedności modlitwy. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Boże nasz, Dawco życia, nie pozwól nam zapomnieć o naszej wspólnocie ze wszystkimi, którzy wraz z nami stworzeni zostali na Twój obraz i podobieństwo. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże nasz, Stwórczo świata, Twoje stworzenie jest bardzo dobre. Udziel nam Twojego Ducha, byśmy umieli mądrze opiekować się tym dziedzictwem. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże nasz, Słowo i Życie, prowadź nas w świetle Twojego objawienia. Niech stanie się ono pochodnią rozświetlającą ścieżki naszego życia. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże nasz, Skarbnico wszelkich darów, udziel nam Twojego Ducha, abyśmy potrafili czytać Twoje objawienie. Daj nam, Panie, otwarte oczy i czyste serca,. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże nasz, Panie Kościoła, pozwól nam być wspólnotą jednego Pana, jednego chrztu i jednej wiary. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże nasz, Trójjedyny, pozwól nam przeżywać naszą różnorodność w jedności Kościoła, który niech zawsze z radością oddaje Ci, Ojcze, Synu i Duchu Święty, uwielbienie i chwałę. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

P – Wysłuchaj nas, Panie nasz i Boże, obdarz nas pokojem, którego świat nam nie może dać, oraz radością w Twojej służbie, która jest doskonałą wolnością. Tobie, Panie nasz, niech będzie wszelka cześć i chwała po wszystkie wieki wieków.

W – Amen.

WZÓR V

(opracowanie: Kościół rzymskokatolicki)

- P** – Wdzięczni Bogu za usprawiedliwienie, które nam darował w Jezusie Chrystusie, zanieśmy do Niego wspólne prośby.
- L** – „Niech mówią o chwale Twojego Królestwa i niech głoszą Twoją potęgę”. Módlmy się za zwierzchników kościelnych, aby całe swoje życie poświęcali wzrostowi królestwa Bożego wśród ludzi, dając świadectwo Ewangelii słowem i czynem. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Usilnie dąż do sprawiedliwości, abyś zachował życie i posiadał ziemię, którą Pan, twój Bóg, daje tobie”. Wdzięczni Bogu za dar ojczystej ziemi, módlmy się, aby jej obywatele pielęgowali miłość i prawdę, sprawiedliwość i miłosierdzie. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Wszyscy jesteście synami Najwyższego”. Módlmy się za rządzącymi, aby sprawowali władzę w duchu służby, pełni szacunku wobec braci i sióstr, dzieci jednego Ojca w niebie. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Pan moim światłem i zbawieniem moim”. Módlmy się za wąpiących i odchodzących od Boga, aby zwyciężyło w nich światło Chrystusa. Ciebie prosimy –
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Ujmijcie się za słabym i sierotą, oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi”. Módlmy się za chorych, aby zostali uzdrowieni.

Módlmy się za opuszczonych, ubogich i skrzywdzonych, aby doznali naszej pomocy. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – „Pan obrońcą mojego życia, przed kim mam się trwożyć?” Módlmy się za nas samych, aby modlitwa, słowo Boże i sakramenty Kościoła, napełniały nas radością, mocą i światłem w codziennych zmaganiach i trudach. Ciebie prosimy –

W – Wysłuchaj nas, Panie!

P – Wszechmogący, wieczny Boże, wszystkie narody są Twoją własnością i Ty sprawiedliwie osądzisz ziemię. Wysłuchaj nasze prośby, które wspólnie zanosimy do Ciebie, pokładając ufność w Twoim miłosierdziu, który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

W – Amen.

WZÓR V

(opracowanie: Kościół rzymskokatolicki)

P – Jako Kościół – lud, który jest własnością Pana – zanieśmy do Boga wspólne prośby.

(Po każdym wezwaniu na znak zgody odpowiemy: Amen.)

L – Niech chrześcijanie będą wzorem przestrzegania przykazań Pańskich!

W – Amen.

L – Niech światło Ewangelii dotrze do wszystkich narodów świata!

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Niech nasza ojczyzna będzie ziemią pełną sprawiedliwości i miłości!

W – Amen.

L – Niech pasterze wspólnot ukazują wiernym prawdziwe oblicze Boga!

W – Amen.

L – Niech małżeństwa i rodziny będą szkołami miłosierdzia wobec ubogich i cierpiących!

W – Amen.

L – Niech znęcani na duszy i ciele, uciskani i skrzywdzeni, odnajdą ratunek, słuszne prawa i pomoc bliźnich!

W – Amen.

L – Niechaj każdy z nas unika pochopnych sądów, ale postępując sprawiedliwie, oddaje się w ręce Boga, Najwyższego Sędziego!

W – Amen.

P – Tylko Ty, Panie, jesteś święty i wszystkie Twoje drogi są sprawiedliwe. Wysłuchaj naszego błagania i pośpiesz nam na pomoc w swoim miłosierdziu, który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

W – Amen.

2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

ok. 1740 W Szkocji spotykamy się z ruchami charyzmatycznymi, mającymi powiązania z Kościołami Ameryki Północnej,

- których przesłanie odnowy zawiera modlitwy za inne Kościoły i z innymi Kościołami.
- 1820 Ks. James Haldane Stewart publikuje „Wskazówki dla ogólnego zjednoczenia chrześcijan na rzecz wylania Ducha Świętego”.
- 1840 Ks. Ignatius Spencer występuje z propozycją „Zjednoczenia w Modlitwie dla Jedności”.
- 1867 Pierwsza Konferencja Biskupów Anglikańskich w Lambeth w „Preamble” do „Rezolucji” podkreśla wagę modlitwy o jedność.
- 1894 Papież Leon XIII zachęca do przeprowadzania Oktawy Modłów o Jedność w kontekście świąt Zesłania Ducha Świętego.
- 1908 Obchody „Oktawy Jedności Kościoła” zostały zainicjowane w styczniu przez księdza Paula Wattsona.
- 1926 Ruch „Wiara i Ustrój” rozpoczyna wydawanie „Materiałów Pomocniczych na Oktawę Modłów o Jedność Chrześcijan”.
- 1935 Ks. Paul Couturier z Francji popiera Powszechny Tydzień Modlitwy o Jedność Chrześcijan opierając się na modlitwie o jedność, *jakiej chce Chrystus i przez środki, których On chce*.
- 1958 Centrum „Jedność Chrześcijan” (Lyon, Francja) i Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów rozpoczynają wspólne przygotowania materiałów na Tydzień Modlitw.
- 1964 „Dekret o ekumenizmie” II Soboru Watykańskiego podkreśla fakt, że modlitwa jest duszą ruchu ekumenicznego i w ten sposób zachęca do obchodzenia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.

- 1966 Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan (obecnie Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan) rozpoczynają wspólne oficjalne przygotowania tekstu na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan (wykorzystanego po raz pierwszy w 1968 r.)
- 1975 Projekt początkowy tekstów Tygodnia Modlitw został przygotowany przez wspólnotę lokalną, następnie przepracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” oraz Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan. Staje się to praktyką lat następnych.
- 1998 Po raz pierwszy w Polsce Rada ds. Ekumenizmu Konferencji Episkopatu Polski i Polska Rada Ekumeniczna wydają wspólnie zeszyt na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 2004 Komisja „Wiara i Ustrój” i Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan decydują, że broszury z tekstami na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan będą wspólnie publikowane i prezentowane w tym samym formacie.
- 2008 Obchody stulecia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.

3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

Opracowywane we współpracy Komisji „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Papieskiej Rady (niegdyś Sekretariatu) ds. Popierania Jedności Chrześcijan od 1968 r.:

- 1968 *Ku chwale Jego majestatu* (Ef 1,14).
- 1969 *Powołani do wolności* (Ga 5,13).
Spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy.

- 1970 *Jesteśmy współpracownikami Boga* (1 Kor 3,9).
Spotkanie przygotowawcze w klasztorze Niederaltaich, RFN.
- 1971 (...) *i komunია Ducha Świętego* (2 Kor 13,13).
Spotkanie przygotowawcze w Bari, Włochy.
- 1972 *Przykazanie nowe daję wam* (J 13,34).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1973 *Panie, naucz nas modlić się* (Łk 11,1).
Spotkanie przygotowawcze w opactwie Montserrat, Hiszpania.
- 1974 *Niechaj wszelki język wyznaje, że Jezus Chrystus jest Panem*
(Flp 2,11).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.

W kwietniu 1974 do Kościołów został zaadresowany list w sprawie utworzenia grup lokalnych, które mogą uczestniczyć w przygotowywaniu tekstów na Tydzień Modlitw. Grupa australijska była pierwszą, która się zaangażowała przygotowując początkowy projekt broszury na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan na 1975 r.

- 1975 *To jest wola Ojca, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie* (Ef 1,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę australijską - spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1976 *Jesteśmy powołani do stawania się podobnymi Jemu* (1 J 3,2).
Projekt tekstu opracowany przez Konferencję Kościołów w Karaibach – spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy
- 1977 *Nadzieja zawieść nie może* (Rz 5,1-5).
Projekt tekstu opracowany w Libanie, podczas wojny domowej – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.

- 1978 *Nie jesteście już obcymi* (Ef 2,13-22).
Projekt tekstu opracowany przez ekumeniczną grupę
Manchester, Anglia.
- 1979 *Służcie sobie wzajemnie ku chwale Bożej* (1 P 4,7-11).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie
przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1980 *Przyjdź Królestwo Twoje* (Mt 6,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną
z Berlina, NRD – spotkanie przygotowawcze w
Mediolanie, Włochy.
- 1981 *Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch* (1 Kor 12,3b-13).
Projekt tekstu opracowany przez Ojców z Graymoor,
USA – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1982 *Niech wszyscy znajdą swój dom w Tobie, o Panie* (Ps 84).
Projekt tekstu opracowany w Kenii – spotkanie
przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1983 *Jezus Chrystus, Życiem świata* (1 J 1,1-4).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z
Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Céligny (Bosey),
Szwajcaria.
- 1984 *Powołani do jedności przez Krzyż naszego Pana* (1 Kor 2,2; Kol 1,20).
Spotkanie przygotowawcze w Wenecji, Włochy.
- 1985 *Ze śmierci do życia z Chrystusem* (Ef 2,4.7).
Projekt tekstu opracowany na Jamajce – spotkanie
przygotowawcze w Grandchamp, Szwajcaria)
- 1986 *Bądźcie moimi świadkami* (Dz 1,6.8).
Teksty zaproponowane w Jugosławii (Słowenii) – spotkanie
przygotowawcze w Jugosławii.

- 1987 *Zjednoczeni w Chrystusie jesteśmy nowym stworzeniem* (2 Kor 5,17).
Projekt tekstu opracowany w Anglii – spotkanie przygotowawcze w Taizé, Francja.
- 1988 *Miłość Boga usuwa lęk* (1 J 4,18).
Projekt tekstu opracowany we Włoszech – spotkanie przygotowawcze w Pinerolo, Włochy.
- 1989 *Budować wspólnotę: jedno Ciało w Chrystusie* (Rz 12,5-6a).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Whaley Bridge, Anglia.
- 1990 *Aby wszyscy byli jedno (...) aby świat uwierzył* (J 17).
Projekt tekstu opracowany w Hiszpanii – spotkanie przygotowawcze w Madrycie, Hiszpania.
- 1991 *Chwalcie Boga wszystkie narody* (Ps 117; Rz 15,5-13).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Rotenburgu nad Fuldą, Niemcy.
- 1992 *Ja jestem z wami (...) idźcie więc* (Mt 28,16-20).
Projekt tekstu opracowany w Belgii – spotkanie przygotowawcze w Bruges, Belgia.
- 1993 *Zanieść owoce Ducha Świętego dla jedności chrześcijan* (Ga 5,22-23).
Projekt tekstu opracowany w Zairze – spotkanie przygotowawcze pod Zurychem, Szwajcaria.
- 1994 *Dom Boga: wezwani, aby być jednego serca i jednego ducha* (Dz 4,23-35).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Dublinie, Irlandia.

- 1995 *Koinonia: komunია w Bogu i między sobą* (J 15,1-17).
Projekt tekstu opracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” – spotkanie przygotowawcze w Bristolu, Anglia.
- 1996 *Słuchajcie, stoję u drzwi i kołaczę* (Ap 3,14-22).
Projekt tekstu opracowany w Portugalii – spotkanie przygotowawcze w Lizbonie, Portugalia.
- 1997 *W imię Chrystusa (...) pojednajcie się z Bogiem* (2 Kor 5,20).
Projekt tekstu opracowany w Skandynawii – spotkanie przygotowawcze w Sztokholmie, Szwecja.
- 1998 *Duch Święty wspiera nas w słabości naszej* (Rz 8,14-27).
Projekt tekstu opracowany we Francji – spotkanie przygotowawcze w Paryżu, Francja.
- 1999 *Bóg zamieszka wraz z nimi i będą oni Jego ludem, a On będzie Bogiem z nimi* (Ap 21,3).
Projekt tekstu opracowany w Malezji – spotkanie przygotowawcze w klasztorze Bose, Włochy.
- 2000 *Niech będzie błogosławiony Bóg, który nappełnił nas wszelkim błogosławieństwem w Chrystusie* (Ef 1,3).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Kościołów Bliskiego Wschodu – spotkanie przygotowawcze w sanktuarium La Verna, Włochy.
- 2001 *Ja jestem Drogą i Prawdą, i Życiem* (J 14,6).
Projekt tekstu opracowany w Rumunii – spotkanie przygotowawcze w Vulcan, Rumunia.
- 2002 *U Ciebie jest źródło życia* (Ps 36,10).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) i Konferencję Kościołów Europejskich (KEK) – spotkanie przygotowawcze

- w Centrum ekumenicznym Ottmaring k. Augsburga, Niemcy.
- 2003 *Ten skarb przechowujemy w glinianych naczyniach* (2 Kor 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Los Rubios w Maladze, Hiszpania.
- 2004 *Mój pokój wam daję* (J 14,27).
Projekt tekstu opracowany w Aleppo, Syria – spotkanie przygotowawcze w Palermo, Sycylia.
- 2005 *Chrystus jedynym fundamentem Kościoła* (1 Kor 3,1-23).
Projekt tekstu opracowany na Słowacji – spotkanie przygotowawcze w Piestanach, Słowacja.
- 2006 *Gdzie dwóch albo trzech gromadzi się w Moje imię, tam jestem pośród nich* (Mt 18,20).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Prosperous, Co. Kildare, Irlandia.
- 2007 *Nawet głuchym przywraca słuch i niemym mowę* (Mk 7,37).
Projekt tekstu opracowany w Afryce Południowej – spotkanie przygotowawcze w Faverges, Francja.
- 2008 *Nieustannie się módlcie* (1 Tes 5,17).
Projekt tekstu opracowany w USA – spotkanie przygotowawcze w Graymoor, Garrison, USA.
- 2009 *Aby byli jedno w twoim ręku* (Ez 37,19)
Projekt tekstu opracowany w Korei – spotkanie przygotowawcze w Marsylii, Francja.
- 2010 *Wy jesteście tego świadkami* (Łk 24,48)
Projekt tekstu opracowany w Szkocji – spotkanie przygotowawcze w Glasgow, Szkocja.

- 2011 *Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólności, w łamaniu chleba i w modlitwach* (Dz 2,42).
Projekt tekstu opracowany w Jerozolimie – spotkanie przygotowawcze w Saydnaya, Syria.
- 2012 *Przemienieni przez zwycięstwo Jezusa Chrystusa* (por. 1 Kor 15,51-58).
Projekt tekstu opracowany w Polsce – spotkanie przygotowawcze w Warszawie.
- 2013 *Czego Bóg od nas oczekuje?* (por. Mi 6,6-8).
Projekt tekstu opracowany w Indiach – spotkanie przygotowawcze w Bangalore, Indie.
- 2014 *Czyż Chrystus jest podzielony?* (1 Kor 1,1-17).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Montrealu.
- 2015 *Jezus rzekł do Samarytanki: „Daj mi pić!”* (por. J 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Brazylii – spotkanie przygotowawcze w São Paulo.
- 2016 *Wezwani, by ogłaszać wielkie dzieła Pana* (por. 1 P 2,9).
Projekt tekstu opracowany na Łotwie – spotkanie przygotowawcze w Rydze.
- 2017 *Pojednanie - miłość Chrystusa przynagła nas* (por. 2 Kor 5,14-20).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Wittenberdze.
- 2018 *Prawica Twoja wstawiła się mocą* (Wj 15,6).
Projekt tekstu opracowany na Karaibach – spotkanie przygotowawcze w Nassau, na Wyspach Bahama.
- 2019 *Dąż do sprawiedliwości* (Pwt 16,20).
Projekt tekstu opracowany w Indonezji – spotkanie przygotowawcze w Dżakarcie.

SPIS TREŚCI

Część I: Wprowadzenie

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego	3
2. Tekst biblijny	6
3. Wprowadzenie w tematykę roku 2019	6
4. Ekumeniczna sytuacja w Indonezji	9

Część II: Nabożeństwo ekumeniczne

1. Wprowadzenie do nabożeństwa	13
2. Porządek nabożeństwa	14

Część III: Refleksje biblijne i modlitwy na poszczególne dni Tygodnia

DZIEŃ PIERWSZY – piątek, 18 stycznia 2019: <i>Niech prawo rozlewa się jak woda, a sprawiedliwość jak niewysychający potok</i>	25
DZIEŃ DRUGI – sobota, 19 stycznia 2019: <i>Niech wasze „tak” znaczy „tak”, a „nie” znaczy „nie”</i>	28
DZIEŃ TRZECI – niedziela, 20 stycznia 2019: <i>Pan jest łaskawy i miłosierny</i>	31
DZIEŃ CZWARTY – poniedziałek, 21 stycznia 2019: <i>Bądźcie zadowoleni z tego, co posiadacie</i>	35

DZIEŃ PIĄTY – wtorek, 22 stycznia 2019:	
<i>Zwiastować ubogim Dobrą Nowinę</i>	39
DZIEŃ SZÓSTY – środa, 23 stycznia 2019:	
<i>Imię Jego: Pan Zastępów</i>	42
DZIEŃ SIÓDMY – czwartek, 24 stycznia 2019:	
<i>O kobieto, wielka jest twoja wiara</i>	46
DZIEŃ ÓSMY – piątek, 25 stycznia 2019 r.	
<i>Pan jest moim światłem i moim zbawieniem</i>	49

Część IV: Materiały pomocnicze

1. Modlitwa wiernych	53
2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	62
3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	64